Radu Golban

Tezaurul Romaniei: lucruri pe care Bruxelles-ul nu ar vrea sa le aflati

Scris de Radu Golban in 19 februarie 2014 la 17:23, in Politics. 1010 vizualizari
1 comentariu | razboaie, secret, Tezaurului Romaniei | http://crct.ro/njE5

J'aime 720 personnes aiment ça. Inscription pour voir ce que vos amis aiment.

Un secol de zvonuri peste o tacere de aur: soarta Tezaurului Romaniei este, probabil, unul dintre cel mai bine pastrate secrete ale istoriei secolului trecut. Acel gen de secret al unei istorii in care curge mult sange decat cerneala. Insa, atat cat a spus cerneala in tratatele de pace din ragazul dintre razboaie, ar fi suficient pentru un cercetator atent ca sa reconstituie traseul aurului, cu totul neasteptat, pe care il veti regasi in cronologia din ancheta pe care am initiat-o.

Facebook
Twitter
Recomanda
Salveaza PDF
Tipareste

Studiind problema datoriei istorice a Germaniei fata de Romania de 18 miliarde de euro, am gasit in arhive o conexiune cu totul neasteptata in alt dosar nerezolvat al istoriei: profesorul universitar si diplomatul german Ernst Jäckh(1875-1959) scrie in Memoriile sale „DergoldenePflug. Lebensernteeines Weltbürgers" (Stuttgart 1954, p. 382) ca Romania a cedat aurul sau Germaniei prin Tratatul de Pace de la Bucuresti din 7 mai 1918. Iata, raspunsul poate fi gasit, nu exclusiv la Moscova, ci chiar in inima Europei, la Bruxelles. Daca ne-am afla intr-un roman de Agatha Christie, poate chiar in „Orient Express",am exclude din start ipoteza ca cele **93.400 kg aur** incarcate in vagoane intr-un decor de iarna, ar putea fi, in continuare, la Moscova. Voi demonstra, intr-o serie de articole, care completeaza si duc mai departe datele prezentate aici, povestea reala a traseului Tezaurului: Rusia - Germania –Franta. O istorie pe care Bruxelles-ul nu ar dori ca romanii sa o cunoasca.

Problema tezaurului a fost resapata periodic, asemeni unei povesti cu zane, adica fara vreo finalitate concreta, de politicienii Romaniei. Pentru ca suna bine. Pentru ca 90% dintre romani cred ca problema tezaurului este importanta. Pentru ca un secret nu este niciodata suficient de bine ascuns daca asupra subiectului se asterne o tacere absoluta. Pentru inceput, iata traseul cronologic al istoriei Tezaurului.

23 noiembrie 1916: Capitularea Bucurestilor, Capitala Romaniei, in fata trupelor de ocupatie germana.In zilele urmatoare, Statul Major si Comandatura germana au ocupat Hotel Bulevard, Capsa si Athéné Palace.

12-14 decembrie 1916: Tezaurul este incarcat, la Iasi, in vagoane, cu directia Moscova. Transportul viza exclusiv aurul Romaniei (o cantitate de 93.400kg aur) detinut sub forma de lingouri, monede diverse si bijuterii.Porneste catre Moscova al doilea transport cu valorile Bancii Nationale a Romaniei din care, aur efectiv in valoare de *doar* 574.000 lei aur (echivalentul a circa 170 de kg aur). **In total: 93.570 kg aur au luat drumul Moscovei,** in cele doua transporturi. Au disparut exact **93.540 kg** de aur. **Retineti cifra:** este cantitatea de aur pe care o vom regasi, cu o precizie uluitoare, in paienjenisul armistitiilor si tratatelor de pace de dupa Primul Razboi Mondial: transportata de la Moscova la Berlin si apoi in somatia Antantei catre Germania de a restitui „aurul Romaniei sau al Rusiei".

18 decembrie 1916 (1 ianuarie dupa calendarul Gregorian): Alexandru Marghiloman scrie, in Notele sale politice:*„Mecanismul emisiunii lor (n.r. al trupelor germane de ocupatie) este urmatorul: ei emit indefinit, pentru a plati soldele si tot restul. Pe masura ce se emite, tezaurul acopera la Berlin in marci. — Eu: „Dar reglementarea cu Romania?". El (n.r. generalul Petersen, seful delegatiei germane la Bucuresti): „Vom vedea la pace".* Cu alte cuvinte, administratia germana tiparea moneda in Romania pentru cheltuielile curente, pe care o garanta cu aurul Romaniei, pe care Guvernul roman refugiat la Iasi il evacuase din tara.

5 ianuarie 1917: Banca Nationala e pusa sub sigiliu de germani – *„s-au dat 10 minute personalului pentru a se retrage",* noteaza politicianul roman. Dupa care adauga ca, Banca Nationala a fost redeschisa a doua zi, dar sub supravegherea unui delegat german.

5 martie 1917: O alta ordonanta a administratiei de ocupatie anunta ca Banca Nationala a fost pusa sub sechestru si inchisa pana la noi ordine. *„Ordonanta vizeaza faptul ca*

Editoriale si opinii Mai multe »

Adrian Severin:
O provocare disperată a unui premier în degringoladă
10:49 / 27 iunie / Intra in discutie

Sorin Rosca Stanescu:
Prin fața cui trece pisica neagră?
10:31 / 27 iunie / Intra in discutie

Petru Romosan:
Agonia democrațiilor și haosul
09:31 / 25 iunie / Intra in discutie

Sorin Rosca Stanescu:
Klaus Iohannis și-a pus ceară în urechi
09:19 / 25 iunie / Intra in discutie

Cele mai citite articole

24h | Ultima saptamana | Ultima luna

10:31 / 27 iunie / Intra in discutie
Prin fața cui trece pisica neagră?

10:49 / 27 iunie / Intra in discutie
O provocare disperată a unui premier în degringoladă

11:09 / 27 iunie / Intra in discutie
la pastila SRS! Va naște Cioloș copii?

11:00 / 27 iunie / Intra in discutie
Domnul Muniz i-a pus gând rău lui Hunter Biden? Am niște întrebări!

10:28 / 27 iunie / Intra in discutie
David Muniz, însărcinat cu afaceri al ambasadei SUA: În problema SIIJ, poziția noastră a fost clară

Site-urile partenere Corect

Cancan
Agentia de Carte
Agentia de Investigatii Media
Bookblog
Buna Ziua Iasi
Alex Stefanescu - blog
Carte si Arte
Constiinte
DaDa

Tezaurul si majoritatea Consiliului nu sunt la sediu", scrie Marghiloman.

6 martie 1917: Liderul conservator afla continutul imputernicirilor semnate de Col. Hentsch, noul sef de Stat-Major de la „Militarverwaltung": *„Administratorii-sechestrii trebuie sa se puna in posesia Bancii Nationale; sunt autorizati sa exercite toate actiunile pe care Banca le poate exercita si sa dispuie de tot avutul Bancii"(...) Spiess crede ca germanii vor sa se puna la adapostul emisiunilor abuzive care s-ar face la Iasi"* (http://de.scribd.com/doc/207736456/Document-e-1).

Octombrie 1917: Marea Revolutie in Rusia. Comunistii, sub conducerea lui Lenin, preiau puterea cu sprijinul financiar, ajutorul si angajamentul Germaniei cu intentia sa incheie Frontul din Est.

13 ianuarie 1918: Sovietul Comisarilor Poporului de la Moscova ia hotararea de a rupe relatiile diplomatice cu Romania, articolul 3 al acestei hotarari stipuland ca: *„Tezaurul Romaniei, aflat in pastrare la Moscova, se declara intangibil pentru oligarhia romana".*

3 martie 1918: Rusia si Germania semneaza Tratatul de la Brest-Litovsk, marcand astfel iesirea Rusiei din primul razboi mondial, ca sa inlature astfel de pe Frontul de Est.

7 mai 1918: Romania semneazaTratatul de Pace de la Bucuresti, un document umilitor,dintre Romania pe de o parte si Germania, Bulgaria, Austro-Ungaria, Turcia pe de alta parte. Dincolo de cedarile teritoriale impuse, Romania a cedat controlul activelor Bancii Nationale catre trupele de ocupatie germane. Din interpretarile asupra acestui tratat rezulta ca Romania ar fi renuntat la Tezaur, o data cu documentele referitoare la acesta aflate in custodia BNR. Profesorul universitar si diplomatul german Ernst Jäckh (1875-1959) scrie in Memoriile sale (Stuttgart, 1954, p. 382) ca Romania a cedat aurul sau Germaniei prin Tratatul de Pace de la Bucuresti. Se pare ca Romania ar fi renuntat atunci la dreptul de proprietar al tezaurului.
(http://de.scribd.com/doc/207736450/Document-e-2).

27 august 1918: Acordul financiar germano-rus, semnat in continuarea Tratatului de la Brest-Litovsk, prevede daune de razboi si compensari pentru prejudiciile aduse Germaniei prin confiscarea si sechestrarea averii germane in Rusia. Compensarile in aur facute de Rusia in contul Germaniei se efectueaza, conform tratatului, in doua transe: prima de 42.860 kg aur si a doua de 50.676 kg aur. In total: **93.540 kg aur.** Sunt singurele transe prevazute concret in tratat din cantitatea de aur pe care Moscova ar fi urmat sa o trimita catre Berlin (circa 245.500 kg aur) si, totodata cantitatile de aur care au ajuns ulterior la Berlin.

10 septembrie 1918: se efectueaza primul transport de 42.860 kg aur de la Moscova la Berlin

30 septembrie 1918: al doilea transport de50.676 kg aur ajunge la Berlin (http://de.scribd.com/doc/207736448/Document-e-3).

11 noiembrie 1918: Armistitiul de la Compiegne marcheaza infrangerea Germaniei si anuleaza Tratatul de la Brest-Litovsk, Acordul Financiar ruso-german si Tratatul de Pace de la Bucuresti. Conform armistitiului semnat intre Germania, Franta si Regatul Unit (art. XIX – Clauze financiare), aurul ar fi trebuit sa fie predat puterilor Antantei care au declarat ca-l vor tine in custodie pana la semnarea unui acord de pace. Formularea exacta din armistitiu este: *„Restituirea aurului rusesc sau romanesc capturat sau in aflat custodia Germaniei*". Este clar ca textul din armistitiu se refera la cele **93.536kg aur transportate de la Moscova la Berlin in septembrie** (cantitate echivalenta cu cea a Tezaurului Romaniei trimis, spre pastrare, la Moscova).
(http://de.scribd.com/doc/207736453/Document-e-4).

5 decembrie 1918: potrivit documentelor aferente armistitiului din 29 noiembrie, o cantitate formata din doua transe de 42.866 kg aur, respectiv 50.676 kg aur (**un total de 93.536kg aur)** pornesc, in doua vagoane, pe linia ferata Mainz - Saarbrücken catre caile ferate controlate de Aliati, pe riscul Guvernului francez.
(http://de.scribd.com/doc/207736445/Document-e-5).

ianuarie 1919: In memoriul delegatiei romane de la Conferinta de Pace de la Paris, se arata ca, in ce priveste chestiunea Tezaurului, *„Poate n-ar fi de dorit sa i se ceara Germaniei, ca o categorie de despagubiri, dar dl. Danielopol considera ca faptul de a face Germania garanta a acestei restituiri ar putea avea ca efect prezervarea acestor bunuri si asigurarea lor*".

23 iunie 1919: I.I.C.Bratianu se intereseaza intr-un memoriu trimis d-lor Clemenceau (prim ministru al Frantei), ministrului francez de Finante Klotz si maresalului Foch daca aliatii au primit de la germani vreo cantitate de aur in contul Romaniei. Raspunsul ministrului francez de finante este negativ.
(http://de.scribd.com/doc/128701886/48980343-Tezaurul-Romaniei-de-La-Moscova-de-Andreea-Tutunaru)

28 iunie 1919: se semneaza Tratatul de la Versailles, iar Rusia, desi NU participa la semnare, are conform art. 116 a acestui tratat posibilitatea de a solicita direct pretentii de despagubire Germaniei. Cu toate acestea, Rusia nu a cerut niciodata inapoi cantitatea de **93.540 kg aur transportate de la Moscova la Berlin in septembrie,** in baza tratatului financiar ruso-german, anulat prin armistitiul din noiembrie 1918.
(http://de.scribd.com/doc/207736444/Document-e-6).

16 aprilie 1922: prin semnarea Tratatului de la Rapallo, Germania recunoaste Rusia sovietica. Totodata Germania renunta conform art. 2 al tratatului la orice pretentie de despagubire impotriva Rusiei (Atentie: pretentii admise la Brest-Litowsk si anulate ulterior de Aliati) cu conditia ca nici Rusia sa nu despagubeasca tari terte pentru confiscarile si nationalizarile pe urma revolutiei din Rusia.Reamintim ca, initial, Romania a pierdut

controlul asupra Tezaurului aflat initial la Moscova in urma sechestrarii acestuia de catre regimul instaurat de Lenin. Dupa ce tot Germania ar fi trebuit conform tratatelor in vigoare(Tratatul de la Versailles) sa despagubeasca Rusia cu aurul 93.540 kg aur primit dupa Brest-Litowsk, tot Germania indirect renunta conditionat la pretentii de despagubire din partea Rusiei pentru averile confiscate de catre Rusia tarista si bolsevica. Deoarece cele mai mari plasamente de capital din Rusia erau germane, firesc ca Rusia nu ar fi intentionat sa ne restituie tezaurul si sa se oblige din nou la plata fata de Germania cu sumele fabuloase stabilite la Brest-Litowsk . Mai multi delegati ai statelor participante, printre care si Bratianu, condamna acest tratat pentru ca favorizeaza Rusia. A platit cumva Lenin pentru prietenia ruso-germana cu aurul romanesc? (http://de.scribd.com/doc/207736443/Document-e-7)

Toamna lui 1941: Armata a 4-a a Maresalului Ion Antonescu, unul dintre cei mai inversunati adversari ai Sovietelor, ajunge dincolo de Nistru, pana la Odessa, insa nu scoate nici un cuvant despre restituirea Tezaurului de catre Moscova.

1956: Rusia a trimis catre autoritatile comuniste dinRomania aproximativ **33 kg aur**, singura cantitate de aur returnata vreodata din Tezaurul care a luat drumul Moscovei in decembrie 1916. Si, cel mai probabil, singura care mai era depozitata, la acea, data, la Moscova. **Daca scadem aceste 33 kg aur din totalul celor 93.570 kg aur care au ajuns initial la Moscova,** in cele doua transporturi, obtinem exact cele **93.540 kgaur** care au fost trimise de la Moscova la Berlin, conform cantitatii stipulate in Acordul financiar germano-rus si cele **93.540 kg aur** care au plecat din Germania catre Franta, conform documentelor aferente armistitiului de la Compiegne.

LINKURI UTILE: http://de.scribd.com/doc/207736454/Link-Uri

J'aime 720 personnes aiment ça. Inscription pour voir ce que vos amis aiment.

Comentarii (1):

ANONIMUS
19 februarie, 19:45

Ticalosii au platit despagubiri pe seama altora.Dar indiferent de acest"imprumut"fortat raspunzatorii sunt sovieticii.De atunci rusii au scos aur din solul Rusiei de de vreo 10.000 de ori 'bagatela" imprumutata.S-o plateasca.

Link permanent

0 | 0

Intra in discutie:

Pentru a putea intra in discutie trebuie sa fii autentificat ca utilizator CorectNews.
Daca nu ai cont, da click aici. Daca ai deja cont, da click aici.

twitter Twitter is down for the moment! Urmareste-ne

CorectBusiness BETA
Afla tot despre business din cele 7 sectiuni ale site-ului AICI

CorectPolitics BETA
Afla tot despre politica in cele 4 sectiuni ale site-ului AICI

CorectSocial BETA
Afla tot despre societate in cele 8 sectiuni ale site-ului AICI

CorectSciIT BETA
Afla tot despre stiinta din cele 5 sectiuni ale site-ului AICI

CorectSports BETA
Afla tot despre sport din cele 9 sectiuni ale site-ului AICI

CorectLifestyle BETA
Afla tot despre felul de trai din cele 7 sectiuni ale site-ului AICI

CorectArts BETA
Afla tot despre arta in cele 6 sectiuni ale site-ului AICI

CorectDiaspora BETA
Afla tot despre diaspora din cele 4 sectiuni ale site-ului AICI

CorectBooks »
Cumpara carti digitale la un pret mult mai bun decat cele clasice!

CorectBazaar »
Schimbi, vinzi si cumperi orice

Termeni si conditii
Lucreaza cu noi
Intrebari frecvente
Despre noi
De ce vrei un ID
Contact
Conditii de confidentialitate
Comentariile utilizatorilor
Ce inseamna CorectNews
Aspecte legale
Afla mai multe despre fluxurile RSS

Urmareste-ne pe:

© Copyright Corect 2010. Toate drepturile rezervate.

trafic

ALEXANDRU MARGHILOMAN

NOTE POLITICE

Volumul II

România și primul război mondial (1914-1919)

Războiul (1916-1917)

Ediție și indice
de
STELIAN NEAGOE

EDITURA *MACHIAVELLI*
București, 1994

ce îl pusese în vedere. Colonelul îmi spune: „Dar cum se face că fiind așa de bine informați, ei să fi fost așa de rău pregătiți?" — *Eu:* „Nu uitați că suntem vecini"... — Râdeam câteșitrei.

Aceasta îmi reamintește că *Haymerle* mi-a spus ieri cât de mult îi impresionase în Austria declarația noastră de război: „Românii sunt deștepți, au călătorit peste tot, au avut posibilitatea să vadă toate fronturile, deci dacă ne atacă, trebuie ca în Franța sau în Rusia să existe oameni și preparative pe care noi nu le bănuim". Și din nenorocire se credea că avem mai mult simț critic decât avem în realitate.

— Noul guvernator, *Tulff von Tschepe und Weidenbach,* a luat azi-dimineață postul său în primire. Proclamația sa este intitulată: Bekanntmachung, — pe românește: Publicațiune.

— Gazetele anunță : 1) schimbarea Calendarului pentru mâine; și 2) emisiunea de bilete de bancă (cu curs forțat) de către Banca Generală.

18 decembrie. — Am stat de vorbă cu Linde, cumnatul lui Dunca de la Buzău, care, după ce a fost internat și apoi lăsat în libertate pe cuvânt, la Buzău, sosește direct de acolo. Mizeria este îngrozitoare. Rușii au luat tot și germanii iau restul. Nu mai sunt vite, nici provizii, nici făină. Nimic! La mine a stat Regele. Apoi generalul von Morgen a avut cartierul lui, acum se pare că Falkenhayn se instalează acolo. S-a ars tot ce se putea pune pe foc: bariere, împrejmuiri. Numai să scape copacii mei… în ziua în care au căzut Bucureștii, a avut loc la Buzău un banchet pentru a sărbători înaintarea *Principelui Carol* la gradul de maior: discurs rostit de Iliescu și toasturi! Singur *doctorul Angelescu* a protestat, Linde fiind de față. — Linde a văzut pe Rege: crunt, nezicând nici un cuvânt, îngrijorat.

— Am stat de vorbă cu *Petersen*. Mecanismul emisiunii lor este următorul: ei emit indefinit, pentru a plăti soldele și tot restul. Pe măsură ce se emite, tezaurul acoperă la Berlin în mărci. — *Eu:* „Dar reglementarea cu România?". *El:* „Vom vedea la pace". — El se miră cum Creditele nu au lăsat cu ce să se plătească cupoanele titlurilor lor. — Pantazi, sechestrul Băncii de Credit, a luat tot cu el și n-a lăsat decât 10.000 de lei la bancă. Iar Banca Națională nici nu mai are cu ce să facă față momentului. — Petersen are o nemărginită admirație pentru Hindenburg: este un al doilea Bismarck. El guvernează și în interiorul țării, iar schimbarea făcută la Afacerile Străine este opera lui. Foarte posac, el vorbește verde împăratului.

dek (un impiegat de poștă în viața civilă) afișează teoria că aici „totul trebuie să fie dus cu biciușca!"

5 ianuarie. — „La maniere forte" se simte peste tot. Tzigara a fost silit să îndure mojicii de la un locotenent german, în propriul lui cabinet; este adevărat însă că Stolzenberg a atașat imediat pe lângă el pe căpitanul Kremnitz, pentru a evita ca un asemenea lucru să se mai repete. — „The Bank of Roumania" a fost pusă sub sigiliu și s-au dat 10 minute personalului pentru a se retrage. Astăzi ea funcționează din nou, dar cu un delegat al Guvernului german; ei ne copiază! — Șoselele, cu toate „Ausweisurile" Comandaturii, tot nu sunt mai sigure: o trăsură cu cai a dispărut repede din mijlocul Șoselei Kisseleff. — Mi se asigură că Petersen, Schenker și Melchior conferă cu Kiriacescu asupra activității de guvernare. în toate, se pare că nu vor să țină seama de organizarea noastră administrativă.

— Buletinele germane anunță: un eșec la Mestecănișu (Carpații Pădurоși); succese pe înălțimile Sovejei; ocuparea sectorului Odobești; luarea cu asalt a Măcinului cu 1.000 de prizonieri.

6 ianuarie. — *Gazeta* confirmă luarea Brăilei și înaintarea spre Galați. Ea dă și conținutul notei Antantei ca răspuns la propunerile de pace. Refuz peremptoriu pe un ton provocator.

— O telegramă din Geneva, dar semnată *Havas,* ceea ce o face mai verosimilă, anunță că Morțun și Porumbaru retrăgându-se , Guvernul s-ar fi complectat cu Take Ionescu, fără portofoliu, Mișu *prințul* (sic) Cantacuzino, Mitică Greceanu și Istrati. Parodie până și în prăpastie!

— *Venea,* care mi-a făcut parte de neajunsurile sale — „mi-am ispășit păcatele", — îmi afirmă că incendiile din valea Prahovei au fost „ordonate" de Berthelot lui Iliescu.

7 ianuarie. — *Crăciunul.* Puțin viscol. Lipsa de combustibil va fi mai greu simțită de săraci. Mare jale! Sunt încă silit să stau în casă.

— Comunicatul anunță continuarea pătrunderii prin Susița și Trotuș spre Tecuci și luarea cu asalt a întăriturilor de la Olănești-Tătaru-Gulianca. Trupele înaintate au sosit pe Șiret. Galații sunt sub focul armatei de la Dunăre.

— Se dă textul Mesajului cu care Regele ar fi deschis Parlamentul la Iași. Se încearcă să se țină capul în sus. Noi ne înecăm și Mesajul descalifică Austro-Ungaria, „care a încetat de a fi un factor de echilibru în Europa!" La urmă, se promit din nou țăranilor reformele agrară și electorală.

— *P. Ciorăneanu* informează din Ploiești că holera a izbucnit printre cei 3.000 de prizonieri români și ruși de acolo. Cartierul cazărmilor, unde ei se află, a fost izolat. înseamnă moartea în perspectivă pentru acești nenorociți...

larea în casa Stolojan. Ea îmi arată o scrisoare a lui Bussche cu data de 15/28 august, deci a doua zi după declarația de război, ca răspuns unei scrisori a ei, prin care evident că propunea să se ocupe de internați, căci Bussche mulțumește pentru „ideea ei". Duplicitate? Intervenție reală? Nimic nu a dovedit, în orice caz, o ameliorare a rigorilor tratamentului la care acești nenorociți au fost supuși. Dânsa va scrie lui Mackensen pentru a-i cere protecția.

5 martie. — D-rul Cantacuzino îmi aduce ciorna unei scrisori adresată lui Mackensen. Eu propun câteva modificări de stil.

— O ordonanță interzice civililor să întrebuințeze birjele fără o ordonanță specială, care nu poate fi dată decât într-un scop militar sau în interes de serviciu. Această ordonanță stârnește o indignare generală. Nimeni nu mai are trăsură; toți caii, până și cei mai mici poney au fost luați; vehiculele toate rechiziționate. Deci oricare ar fi urgența, toată lumea pe jos. De tramvaie nici nu poate fi vorba.

O altă ordonanță anunță că Banca Națională a fost pusă sub sechestru și închisă până la noi ordine. Ordonanța vizează faptul că Tezaurul și majoritatea Consiliului nu sunt la sediu.

— Arestările de ostatici se fac peste tot pe o scară întinsă. La Ploiești s-au arestat 25-40 de persoane; dar, de astă dată, numai cu câteva excepții, takiștii și scandalagiii. Primarul Ionescu, care se avea foarte bine cu autoritățile și își făcea partida cu col. Cleve, se pomenește închis și el. Primar interimar: A. Mișu, fostul prefect liberal: este o culme! — La Alexandria, între alții a fost arestat și Bădulescu tatăl, care până acuma fusese șeful consiliului comunal constituit de germani. în cine să te mai încrezi?

— *Colonelul Venea* îmi spune: călătoria lui Stere este amânată fiindcă nu i-a oferit decât clasa a IlI-a și că el așteaptă să se mai încălzească vremea ca să plece. Căpitanul Richter s-a dus la Carp pentru a-l întreba dacă Stere era trimis de el; Carp s-a grăbit să-i răspundă că Stere călătorea pe socoteala lui proprie. Stauss i-a spus că poziția lui Bussche la Berlin e precară și că nu este deloc ascultat.

6 martie. — *Bărbulescu* îmi povestește modul în care s-a pus stăpânire, ieri, pe Banca Națională. împuternicirile semnate: Col. Hentsch, noul șef de Stat-Major de la „Militar-Verwaltung", sună astfel: „Administratorii-sechestrii trebuie să se pună în posesia Băncii Naționale; sunt autorizați să exercite toate acțiunile pe care Banca le poate exercita și *să dispuie de tot avutul Băncii".* Din lămuririle care mi se dau s-ar părea că germanii vor să individualizeze depozitul mărci, — circa 220 milioane — care se află la Berlin și să facă din el baza de operații de emisiuni pentru a furniza banii ministerelor și agriculturii. — *Spiess* crede că germanii vor să se

pună la adăpostul emisiunilor abuzive care s-ar face la Iași; — de altminterea Spiess este de părere că trebuie să se spargă puterea financiară a Partidului Liberal și atotputernicia lui sectară pe mișcarea economică. — El socotește că pagubele în industria petrolului (n-a putut vedea nici Buzăul nici Târgoviștea) sunt de circa 100 milioane. Sunt fericit să aflu că nu ne apropiem de jumătatea de miliard de care s-â vorbit atâta.

— De două zile: lipsă de pâine. Brutarii, șicanați de poliție, au închis prăvăliile. Morile, în lipsă de combustibil, n-au produs făină. Cu excesul de regulamente s-a ajuns la un haos.

— Mehedinți îmi spune că Verzea posedă în afacerea Filotti un dosar de pederastie în care V.A... și T.I... sunt amestecați. — Fuga extraordinară a lui Filotti găsește în Fiecare zi o explicație nouă.

— Guvernământul german a refuzat, pentru doi funcționari ai noștri, autorizarea să ducă la Slatina haine și bani prizonierilor. Starea lagărelor trebuie să fie așa de îngrozitoare, că nici un ochi indiscret n-are voie să-și arunce o privire.

7 martie. — *Generalul Tantilov,* pe care l-am văzut azi-dimineață, mi-a acordat să-mi procure listele prizonierilor noștri din Bulgaria; în chestiunea soldelor, o lege a Sobraniei a hotărât că ofițerii vor fi hrăniți și îmbrăcați ca soldații, dar nu vor primi solde, fiindcă, după războiul balcanic, turcii au refuzat să recunoască plata soldelor făcută de bulgari. Asupra chestiunii trimiterii de bani sau de scrisori prizonierilor, el este obligat să refuze, căci rușii nu îngăduiesc transmiteri similare pentru germanii și bulgarii prizonieri la dânșii. — Am insistat, bazându-mă pe textul formal al Convenției și pe interesul evident că viitorul trebuie să excludă orice inamiciție între bulgari și români. Am invocat și mizeria în care trebuie să se afle ofițerii: — *El:* „îi tratăm bine, dar cu siguranță că trebuie să ducă lipsă de haine". Generalul a sfârșit prin a-mi declara că voi putea face îndoita propunere, solde sau trimiterea de bani din România, în scris și că el o va transmite sprijinind cererea. Generalul s-a arătat dispus a sta de vorbă. „România și-a arătat totdeauna dinții Bulgariei. Pe vremuri, Bulgaria și-a oferit alianța cu sinceritate (eu am replicat că, cât am stat la putere, nu am avut niciodată cunoștință de așa ceva)... și totdeauna România s-a arătat disprețuitoare. După 1913, războiul în contra României a fost cât se poate de popular în Bulgaria. La începutul războiului am fost pretutindeni în inferioritate numerică față de armata română, dar elanul regimentelor a fost de necrezut. Turtucaia luată în două zile!" — *Eu:* „Câți prizonieri?" — *El:* „28.000. Dacă ați fi intrat în război alături de noi, astăzi ar fi războiul terminat, pe când acum..." — *Eu:* „în orice caz sfârșitul trebuie să se apropie, căci nervii multor popoare nu vor mai putea rezista."

Stellvertr. d. Reichskanzlers

Akten

Eigentum des Deutschen Zentralarchivs

Rumänien.

19. März 1918 – 10. Juli 1918.

Friedensverhandlungen mit Rumänien

Weisungen über Besprechungen

Niederschrift über Besprechungen

~~2537 e~~

Ausw. Angel. 26

11

Band 1

19. 3. – 10. 7. 1918

Mai 1918

Rumänien.

Kopie aus dem Bundesarchiv

nierung oder Verschickung begangenen gerichtlich oder disziplinarisch strafbaren Handlungen.

§ 3.

Jeder Teil gewährt volle Straffreiheit allen Angehörigen des anderen Teiles für die zu dessen Gunsten begangenen Straftaten und für Verstöße gegen die zum Nachteil feindlicher Ausländer ergangenen Ausnahmegesetze.

§ 4.

Die in den §§ 1 bis 3 vorgesehene Straffreiheit erstreckt sich nicht auf Handlungen, die nach der Ratifikation des Friedensvertrags begangen werden.

Artikel 32.

Die vertragschließenden Teile gewähren ihren eigenen Angehörigen Straffreiheit nach Maßgabe der nachstehenden Bestimmungen.

§ 1.

Jeder Teil gewährt volle Straffreiheit den Angehörigen seiner bewaffneten Macht in Ansehung der Arbeiten, die sie als Kriegsgefangene des anderen Teiles geleistet haben. Das gleiche gilt für die von den beiderseitigen Zivilangehörigen während ihrer Internierung oder Verschickung geleisteten Arbeiten.

§ 2.

Rumänien gewährt volle Straffreiheit seinen Angehörigen für ihr politisches oder auf politischen Gründen beruhendes militärisches Verhalten während der Dauer des Krieges.

Artikel 33.

Soweit nach den Bestimmungen der Artikel 31, 32 Straffreiheit gewährt wird, werden neue Strafverfahren nicht eingeleitet, die anhängigen Strafverfahren eingestellt und die erkannten Strafen nicht vollstreckt.

Kriegsgefangene, die sich wegen Kriegs- oder Landesverrats, vorsätzlicher Tötung, Raubes, räuberischer Erpressung, vorsätzlicher Brandstiftung oder Sittlichkeitsverbrechen in Untersuchungs- oder Strafhaft befinden, können bis zu ihrer Entlassung, die möglichst mit dem ersten Austausch der Diensttauglichen zu erfolgen hat, in Haft behalten werden. Auch behält sich Deutschland bis zum Abschluß des allgemeinen Friedens das Recht vor, gegenüber Personen, denen es Straffreiheit gewährt, die im Interesse seiner militärischen Sicherheit erforderlichen Maßnahmen zu treffen.

Über Personen, denen Straffreiheit gewährt wird, und über ihre Familien dürfen auch sonstige Rechtsnachteile nicht verhängt werden; soweit dies bereits geschehen ist, sind sie in den früheren Stand wiedereinzusetzen.

Neuntes Kapitel.

Behandlung der in die Gewalt des Gegners geratenen Flußfahrzeuge und sonstigen Verkehrsmittel.

Artikel 34.

Flußfahrzeuge, die sich im Eigentum von Angehörigen eines vertragschließenden Teiles befinden und in die Gewalt des anderen Teiles geraten sind, sollen zurückgegeben oder, soweit sie nicht mehr vorhanden sind, in Geld ersetzt werden; für die Zeit von der Entziehung des Fahrzeugs bis zur Rückgabe oder Ersatzleistung ist Entschädigung zu gewähren.

Die Bestimmungen des Absatz 1 finden auch Anwendung auf die dem Warenverkehr dienenden staatlichen Flußfahrzeuge eines Teiles, die sich bei Ausbruch des Krieges auf dem Gebiete des anderen Teiles befanden, sowie auf alle für einen solchen Verkehr von einem Teile oder seinen Angehörigen unmittelbar oder mittelbar gemieteten Flußfahrzeuge.

Die Kosten für die Hebung und Instandsetzung versenkter Flußfahrzeuge der in Absatz 1, 2 bezeichneten Art sind von dem Teile zu erstatten, in dessen Interesse die Versenkung erfolgt ist.

Artikel 35.

Kauffahrteischiffe eines vertragschließenden Teiles, die sich bei Ausbruch des Krieges in einem Hafen des anderen Teiles befanden, sowie deren Ladungen sollen nach den im Artikel 34 für Flußfahrzeuge vorgesehenen Bestimmungen behandelt werden.

Artikel 36.

Das im Eigentum eines vertragschließenden Teiles oder seiner Angehörigen stehende Eisenbahnmaterial, das sich bei Ausbruch des Krieges auf dem Gebiete des anderen Teiles befand, soll unversehrt zurückgegeben oder, soweit dies nicht möglich ist, in Geld ersetzt werden; für die Zeit von der Entziehung des Materials bis zur Rückgabe oder Ersatzleistung ist Entschädigung zu gewähren.

Artikel 37.

Alsbald nach der Ratifikation des Friedensvertrags soll zur Durchführung der in den Artikeln 34 bis 36 enthaltenen Bestimmungen eine Kommission aus je einem Vertreter der beiden Teile und einem neutralen Obmann in Bukarest zusammentreten; um die Bezeichnung des Obmanns wird der Präsident des Schweizerischen Bundesrats gebeten werden.

Die Kommission hat insbesondere die Frage, ob im Einzelfall die Voraussetzungen für die Rückgabe oder den Ersatz der Verkehrsmittel oder für die Zahlung einer Entschädigung vorliegen, zu entscheiden und die Höhe der zu zahlenden Beträge, und zwar in der Währung des empfangenden Staates, festzusetzen. Die Beträge sind innerhalb eines Monats nach der Festsetzung der Regierung dieses Staates für Rechnung der Berechtigten zur Verfügung zu stellen.

Zehntes Kapitel.

Deutsche Kirchengemeinden und Schulen.

Artikel 38.

Die deutschen Kirchengemeinden und die deutschen Schulen in Rumänien sollen dort als zu Recht bestehend anerkannt und zur Verfolgung ihrer Rechte vor Gericht zugelassen werden; auch können sie Grundstücke in der für ihre Zwecke erforderlichen Ausdehnung erwerben.

Artikel 39.

Die im Artikel 38 bezeichneten Kirchengemeinden und Schulen sollen alle Rechte behalten, die ihnen rumänischerseits vor dem Kriege gewährt worden sind; auch werden sie auf dem Gebiete der Besteuerung nicht ungünstiger als rumänische Anstalten behandelt werden.

Unbeschadet der von Rumänien ausgeübten Staatsaufsicht, soll den Kirchengemeinden und Schulen das Recht zustehen, ihre Verwaltung sowie die Anstellung ihrer Geistlichen, Schulleiter und Lehrkräfte, und zwar ohne Rücksicht auf die Staatsangehörigkeit, selbständig zu regeln, den Schulen auch das Recht, über ihre Unterrichtssprache, Unterrichtspläne und sonstigen Schuleinrichtungen nach eigenem Ermessen zu befinden.

Artikel 40.

Alle Rechte und Vergünstigungen, die einer dritten Macht oder deren Angehörigen hinsichtlich der Errichtung, der Unterhaltung und der Besteuerung von Kirchengemeinden oder von Schulen und Lehranstalten aller Art erteilt werden, sollen ohne weiteres auch Deutschland und seinen Angehörigen zustehen. In dieser Beziehung sollen die Zugeständnisse, die dem einen Glaubensbekenntnis gemacht werden, in gleicher Weise für jedes andere Glaubensbekenntnis gelten.

Artikel 41.

Rumänien verpflichtet sich, den deutschen Kirchengemeinden und den deutschen Schulen die ihnen weggenommenen Vermögenswerte zurückzugeben oder, soweit dies nicht möglich ist, zu ersetzen. Auch sind ihnen etwaige andere durch den Krieg entstandene Schäden in gleichem Umfang wie Deutschen vergüten.

Elftes Kapitel.

Sicherstellung der finanziellen Verpflichtungen Rumäniens.

Artikel 42.

Rumänien erklärt sich nach eingeholter Zustimmung der Rumänischen Nationalbank damit einverstanden, daß die bei der Deutschen Reichsbank eingezahlten Guthaben und Depots der Nationalbank unter Aufrechterhaltung der darüber während der Zwangsverwaltung getroffenen Anordnungen und unter Ausschluß von Schadensersatzansprüchen als Sicherheit für den öffentlichen Schuldendienst Rumäniens gegenüber den Angehörigen Deutschlands auf die Dauer von fünf Jahren und, sofern Rumänien mit einer Rate in Verzug gerät, auf die Dauer von zehn Jahren verhaftet bleiben, auch nötigenfalls zur Einlösung fälliger Zinsscheine und ausgelooster Stücke herangezogen werden können.

Artikel 43.

Binnen vier Wochen nach der Unterzeichnung des Friedensvertrags werden Vertreter der vertragschließenden Teile in Berlin zusammentreten, um wegen der Erfüllung und weiteren Sicherstellung der finanziellen Verpflichtungen Rumäniens nähere Vereinbarungen zu treffen.

Zwölftes Kapitel.

Schluß-Bestimmungen.

Artikel 44.

Dieser Zusatzvertrag, der einen wesentlichen Bestandteil des Friedensvertrags bildet, soll ratifiziert und die Ratifikationsurkunden sollen zugleich mit den Ratifikationsurkunden des Friedensvertrags ausgetauscht werden.

Artikel 45.

Der Zusatzvertrag tritt, soweit darin nicht ein Anderes bestimmt ist, gleichzeitig mit dem Friedensvertrag in Kraft.

Zur Ergänzung des Zusatzvertrags, insbesondere zum Abschluß der darin vorbehaltenen weiteren Vereinbarungen, werden binnen vier Monaten nach der Ratifikation Vertreter der vertragschließenden Teile in Berlin zusammentreten. Dabei soll auch die Anwendung der Bestimmungen des Zusatzvertrags auf die deutschen Schutzgebiete geregelt werden.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten diesen Zusatzvertrag unterzeichnet und mit amtlichen Siegeln versehen.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift in Bukarest am 7. Mai 1918.

Kopie aus dem Bundesarchiv

16.02.2011 07:53:26 +493455527701 Martin-Luther-Universität Halle 2/19

(Nr. 6474)

Deutsch-Russisches Finanzabkommen zur Ergänzung des Deutsch-Russischen Zusatzvertrags zu dem Friedensvertrage zwischen Deutschland, Österreich-Ungarn, Bulgarien und der Türkei einerseits und Rußland anderseits.

Auf Grund des Artikel 35 Abs. 2 des Deutsch-Russischen Zusatzvertrags zu dem Friedensvertrage zwischen Deutschland, Österreich-Ungarn, Bulgarien und der Türkei einerseits und Rußland anderseits sind

die Bevollmächtigten des Deutschen Reichs, nämlich
der Staatssekretär des Auswärtigen Amtes, Kaiserliche Wirkliche Geheime Rat, Konteradmiral a. D. Herr Paul von Hintze und

der Direktor im Auswärtigen Amte, Kaiserliche Wirkliche Geheime Rat Herr Dr. Johannes Kriege, sowie

der Bevollmächtigte der Russischen Sozialistischen Föderativen Sowjets-Republik, nämlich
der diplomatische Vertreter der Sowjets-Republik bei der Kaiserlich Deutschen Regierung Herr Adolf Joffé,

übereingekommen, die finanziellen Verpflichtungen Deutschlands und Rußlands aus dem Deutsch-Russischen Zusatzvertrage, die Herausgabe der beiderseitigen Bankdepots und Bankguthaben sowie den Ausgleich gewisser Verschiedenheiten der beiderseitigen Wirtschaftssysteme zu regeln und zu diesem Zwecke unter Berücksichtigung der russischen Bestimmungen über die Annullierung der russischen Staatsanleihen und Staatsgarantien sowie über die Nationalisierung gewisser in Rußland befindlicher Vermögenswerte ein Ergänzungsabkommen zu dem Deutsch-Russischen Zusatzvertrage zu treffen.

Die Bevollmächtigten haben sich, nachdem sie einander ihre Vollmachten mitgeteilt und diese in guter und gehöriger Form befunden haben, über folgende Bestimmungen geeinigt:

16.02.2011 07:53:26 +493455527701 Martin-Luther-Universität Halle 3/19

ГЕРМАНСКО-РУССКОЕ ФИНАНСОВОЕ СОГЛАШЕНІЕ, СЛУЖАЩЕЕ ДОБАВЛЕНІЕМЪ ДОПОЛНИТЕЛЬНАГО ДОГОВОРА КЪ МИРНОМУ ДОГОВОРУ, ЗАКЛЮЧЕННОМУ МЕЖДУ ГЕРМАНІЕЙ, АВСТРО-ВЕНГРІЕЙ, БОЛГАРІЕЙ И ТУРЦІЕЙ СЪ ОДНОЙ СТОРОНЫ И РОССІЕЙ СЪ ДРУГОЙ.

На основаніи абзаца 2-го статьи 35-й германско-русскаго дополнительнаго договора къ мирному договору, заключенному между Германіей, Австро-Венгріей, Болгаріей и Турціей съ одной стороны и Россіей съ другой,

уполномоченные Германской Имперіи, а именно

статсъ-секретарь вѣдомства иностранныхъ дѣлъ, императорскій дѣйствительный тайный совѣтникъ, контръ-адмиралъ въ отставкѣ, г. Павелъ фонъ Гинце и

директоръ въ вѣдомствѣ иностранныхъ дѣлъ, императорскій дѣйствительный тайный совѣтникъ, г. д-ръ Іоганнесъ Кригe, какъ и

уполномоченный Россійской Соціалистической Федеративной Совѣтской Республики, а именно

дипломатическій представитель Совѣтской Республики при Императорскомъ Германскомъ правительствѣ, г. Адольфъ Іоффе,

согласились урегулировать финансовыя обязательства Германіи и Россіи, вытекающія изъ германско-русскаго дополнительнаго договора, выдачу обоюдныхъ банковыхъ депозитовъ и вкладовъ, какъ и примиреніе нѣкоторыхъ различій хозяйственныхъ системъ обѣихъ странъ и, принимая во вниманіе русскія постановленія объ аннулированіи русскихъ государственныхъ и гарантированныхъ государствомъ займовъ, какъ и о націонализаціи нѣкоторыхъ находящихся въ Россіи имущественныхъ цѣнностей, заключить для этой цѣли добавочное соглашеніе къ русско-германскому дополнительному договору.

Уполномоченные по взаимномъ предъявленіи своихъ полномочій, признанныхъ составленными въ доброй и надлежащей формѣ, пришли къ соглашенію относительно слѣдующихъ постановленій:

Erstes Kapitel

Finanzielle Verpflichtungen Deutschlands und Rußlands aus dem Deutsch-Russischen Zusatzvertrage zu dem Friedensvertrage

Artikel 1

Folgende Bestimmungen des Deutsch-Russischen Zusatzvertrags zu dem Friedensvertrage zwischen Deutschland, Österreich-Ungarn, Bulgarien und der Türkei einerseits und Rußland anderseits werden aufgehoben: Artikel 2, Artikel 8, soweit er sich auf den russischen öffentlichen Schuldendienst mit Einschluß staatlicher Garantien bezieht, Artikel 9 § 1 Abs. 2, soweit er nicht vom Erlaß geschuldeter Gebühren handelt, Artikel 9 § 3 Halbsatz 2, Artikel 12 Abs. 2 Satz 2 Halbsatz 1, Artikel 13 bis 15, Artikel 16 Abs. 1, Artikel 16 Abs. 2, soweit er sich auf russische Enteignungen vor dem 1. Juli 1918 bezieht, und Artikel 17 § 3, § 4 Abs. 2.

Artikel 2

Rußland wird zur Entschädigung der durch russische Maßnahmen geschädigten Deutschen unter Berücksichtigung der entsprechenden russischen Gegenforderungen und unter Anrechnung des Wertes der nach Friedensschluß von deutschen Streitkräften in Rußland beschlagnahmten Vorräte einen Betrag von 6 Milliarden Mark an Deutschland zahlen.

Artikel 3

Die Bezahlung der im Artikel 2 erwähnten 6 Milliarden Mark erfolgt in nachstehender Weise.

§ 1

Ein Betrag von 1½ Milliarden Mark wird durch Überweisung von
245 564 Kilogramm Feingold und
545 440 000 Rubel in Banknoten, und zwar
363 628 000 Rubel in Stücken zu 50, 100 oder 500 Rubel,
181 812 000 Rubel in Stücken zu 250 oder 1000 Rubel,
bezahlt werden.

Die Überweisung erfolgt in fünf Teilbeträgen, nämlich
1. einem am 10. September 1918 zu zahlenden Betrage von
42 860 Kilogramm Feingold und
90 900 000 Rubel in Banknoten, und zwar

16.02.2011 07:53:26 +493455527701 Martin-Luther-Universität Halle 5/19

ГЛАВА ПЕРВАЯ.

Финансовыя обязательства Германіи и Россіи, вытекающія изъ германско-русскаго дополнительнаго договора къ мирному договору.

Статья 1.

Слѣдующія постановленія германско-русскаго дополнительнаго договора къ мирному договору, заключенному между Германіей, Австро-Венгріей, Болгаріей и Турціей съ одной стороны и Россіей съ другой отмѣняются: статья 2; статья 8, поскольку она касается уплаты Россіею по государственнымъ обязательствамъ, включая сюда и гарантированные государствомъ займы; абзацъ 2-й параграфа 1-го статьи 9-й, поскольку онъ не касается освобожденія отъ подлежащихъ взысканію сборовъ; вторая половина предложенія параграфа 3-го статьи 9-й; первая половина предложенія 2-го абзаца 2-го статьи 12-й; статьи 13-я до 15-й; абзацъ 1-й статьи 16-й; абзацъ 2-й статьи 16-й, поскольку онъ относится къ русскимъ отчужденіямъ, произведеннымъ до 1-го іюля 1918 года; параграфъ 3-й статьи 17-й и абзацъ 2-й параграфа 4-го статьи 17-ой.

Статья 2.

Россія уплатитъ Германіи для вознагражденія потерпѣвшихъ отъ русскихъ мѣропріятій германцевъ сумму въ шесть милліардовъ марокъ причемъ приняты во вниманіе соотвѣтственныя требованія съ русской стороны и засчитана цѣнность конфискованныхъ послѣ заключенія мира германскими военными силами въ Россіи запасовъ.

Статья 3.

Уплата упомянутыхъ въ статьѣ 2-й шести милліардовъ производится слѣдующимъ образомъ.

§ 1.

Сумма въ $1^1/_2$ милліарда будетъ уплачена переводомъ
245 564 килограммовъ чистаго золота и
545 440 000 рублей кредитными билетами, а именно
363 628 000 рублей билетами достоинства въ 50, 100 или 500 рублей,
181 812 000 рублей билетами достоинства въ 250 или 1000 рублей.

Переводъ производится пятью частичными взносами, а именно
1. взносомъ въ
42 860 килограммовъ чистаго золота и 90 900 000 рублей кредитными билетами, а именно

60 600 000 Rubel in Stücken zu 50, 100 oder 500 Rubel,

30 300 000 Rubel in Stücken zu 250 oder 1000 Rubel,

2. vier am 30. September, 31. Oktober, 30. November und 31. Dezember 1918 zu zahlenden Beträgen von je
50 676 Kilogramm Feingold und
113 635 000 Rubel in Banknoten, und zwar
75 757 000 Rubel in Stücken zu 50, 100 oder 500 Rubel,

37 878 000 Rubel in Stücken zu 250 oder 1000 Rubel.

Die Teilbeträge sind in Orscha oder Pskow den Beauftragten der Deutschen Regierung zu übergeben; die Beauftragten werden beim Empfang eine vorläufige Quittung ausstellen, die nach Abschluß der Prüfung und Zählung des Goldes und der Noten durch eine endgültige Quittung ersetzt werden soll.

§ 2

Ein Betrag von 1 Milliarde Mark soll durch Lieferung russischer Waren nach Maßgabe der darüber zu treffenden besonderen Vereinbarung getilgt werden. Die Waren sind im Werte von je 50 Millionen Mark bis zum 15. November und 31. Dezember 1918, im Werte von je 150 Millionen Mark bis zum 31. März, 30. Juni, 30. September und 31. Dezember 1919, im Werte von 300 Millionen Mark bis zum 31. März 1920 zu liefern; soweit die Lieferungen bis zu diesen Terminen nicht erfolgen können, würde der jeweils fehlende Betrag alsbald entweder in deutschen Reichsbanknoten zum Nennwert oder in Feingold und Rubelnoten nach dem Verhältnis drei zu zwei, und zwar zu einem jeweils festzusetzenden Kurse, zu begleichen sein.

§ 3

Ein Betrag von 2½ Milliarden Mark wird bis zum 31. Dezember 1918 durch Übergabe von Titeln einer vom 1. Januar 1919 an mit 6 vom Hundert verzinslichen und mit ½ vom Hundert zuzüglich der ersparten Zinsen zu tilgenden Anleihe beglichen werden, die von der Russischen Regierung im Nennbetrage der bezeichneten Summe in Deutschland aufgenommen wird, und deren Bedingungen als Bestandteil dieser Vereinbarung gelten sollen.

Als Sicherheiten für die im Absatz 1 bezeichnete Anleihe sollen bestimmte Staatseinnahmen, insbesondere auch die Pachtgebühren für gewisse an Deutsche

16.02.2011 07:53:26 +493455527701 Martin-Luther-Universität Halle 7/19

60 600 000 рублей билетами достоинства въ 50, 100 или 500 рублей,

30 300 000 рублей билетами достоинства въ 250 или 1000 рублей,

который долженъ быть уплаченъ 10-го сентября 1918 года,

2. Четырьмя взносами которые должны быть уплачены 30-го сентября, 31-го октября, 30-го ноября и 31-го декабря 1918-го года, каждый въ

50 676 килограммовъ чистаго золота и

113 635 000 рублей кредитными билетами, а именно

75 757 000 рублей билетами достоинства въ 50, 100 или 500 рублей,

37 878 000 рублей билетами достоинства въ 250 или 1000 рублей.

Частичные взносы должны быть переданы въ Оршѣ или Пековѣ довѣреннымъ германскаго правительства; довѣренные при полученіи выдадутъ временную квитанцію, которая по окончаніи повѣрки и счета золота и билетовъ должна быть замѣнена окончательной квитанціей.

§ 2.

Сумма въ 1 милліардъ маровъ должна быть погашена доставкой русскихъ товаровъ на основаніи особаго соглашенія, которое имѣетъ быть установлено по этому вопросу. До 15-го ноября и 31-го декабря 1918 года должны быть доставлены товары каждый разъ на сумму въ 50 милліоновъ маровъ; до 31-го марта, 30-го іюня, 31-го сентября и 31-го декабря 1919 года товары каждый разъ на сумму въ 150 милліоновъ; до 31-го марта 1920 года товары на сумму въ 300 милліоновъ маровъ; поскольку доставки не могутъ быть выполнены къ этимъ срокамъ, недостающая въ каждомъ отдѣльномъ случаѣ сумма должна быть немедленно уплачена или германскими имперскими кредитными билетами по номинальной цѣнѣ или чистымъ золотомъ и кредитными билетами въ рубляхъ въ пропорціи 1 къ 2-мъ и по курсу, который въ каждомъ отдѣльномъ случаѣ долженъ быть установленъ.

§ 3.

Сумма въ $2^1/_2$ милліардовъ маровъ будетъ уплачена до 31-го декабря 1918-го года путемъ передачи билетовъ займа, по которому съ 1-го января 1919 года уплачивается 6 процентовъ и который долженъ быть погашаемъ полупроцентомъ съ причисленіемъ сбереженныхъ процентныхъ платежей, заемъ этотъ выпускается русскимъ правительствомъ въ Германіи въ номинальномъ размѣрѣ означенной суммы, а условія займа будутъ считаться составной частью этого соглашенія.

Обезпеченіемъ означеннаго въ абзацѣ 1-мъ займа должны служить нѣкоторые государственные доходы, въ особенности также арендныя

zu erteilende wirtschaftliche Konzessionen haften; die Sicherheiten sind im einzelnen durch eine besondere Vereinbarung festzusetzen, dergestalt, daß die veranschlagten Jahreseinkünfte aus ihnen den Jahresbetrag der Verzinsung und Tilgung um mindestens 20 vom Hundert übersteigen.

§ 4

Wegen des Restbetrags von 1 Milliarde Mark bleibt, soweit seine Zahlung nicht mit Zustimmung Deutschlands von der Ukraine und Finnland bei ihrer Vermögensauseinandersetzung mit Rußland übernommen wird, eine besondere Vereinbarung vorbehalten.

Artikel 4

In Rußland befindliche Vermögensgegenstände von Deutschen, die vor dem 1. Juli 1918 zu Gunsten des Staates oder einer Gemeinde enteignet oder sonst der Verfügungsmacht des Eigentümers entzogen worden sind, sollen diesem auf Antrag gegen Rückgewährung der Entschädigungssumme, die er aus dem im Artikel 2 bezeichneten Betrag erhalten hat, und unter Berücksichtigung etwaiger Verbesserungen oder Verschlechterungen wiederübertragen werden, wenn die Vermögensgegenstände nicht im Besitze des Staates oder der Gemeinde verbleiben oder wenn eine Enteignung oder sonstige Entziehung gleichartiger Vermögensgegenstände gegenüber Landeseinwohnern oder Angehörigen eines dritten Landes nicht erfolgt ist oder wiederaufgehoben wird; der Antrag auf Rückübertragung ist innerhalb eines Jahres nach dem Zeitpunkt, wo diese beansprucht werden kann, zu stellen.

Artikel 5

Unberührt bleiben die Bestimmungen des Artikel 8 des Zusatzvertrags zu dem Friedensvertrage, soweit er sich nicht auf den russischen öffentlichen Schuldendienst bezieht, des Artikel 16 Abs. 2, soweit er sich auf russische Enteignungen nach dem 1. Juli 1918 bezieht, des Artikel 19 Abs. 1 Satz 2, des Artikel 22 Satz 1 und der Artikel 28 bis 32. Wegen der Zahlung und Sicherstellung der finanziellen Verpflichtungen aus diesen Bestimmungen bleibt, soweit die Regelung nicht bereits im Dritten Kapitel dieses Abkommens erfolgt ist, eine weitere Vereinbarung vorbehalten.

Artikel 6

Die vertragschließenden Teile werden einander für die Feststellung der ihren Angehörigen im Machtbereiche des anderen Teiles erwachsenen Zivilschäden alle möglichen Auskünfte erteilen, auch den Ersuchen um Erhebung der sich auf diese Schäden beziehenden Beweise entsprechen.

16.02.2011 07:53:26 +493455527701 Martin-Luther-Universität Halle 9/19

платы за нѣкоторыя хозяйственныя концессіи, которыя будутъ выданы германцамъ; обезпеченія въ отдѣльности должны быть установлены особымъ соглашеніемъ такимъ образомъ, чтобы предусмотрѣнные въ смѣтѣ годовые доходы отъ нихъ превышали годовую сумму процентовъ и погашенія по крайней мѣрѣ на 20 %.

§ 4.

Въ отношеніи остатка въ 1 милліардъ марокъ, поскольку онъ не будетъ, съ согласія Германіи, принятъ на себя Украиной и Финляндіей при ихъ соглашеніи съ Россіей по поводу распредѣленія имуществъ, стороны оставляютъ за собою право войти въ особое соглашеніе.

Статья 4.

Находящіяся въ Россіи имущества германцевъ, отчужденныя до 1-го іюля 1918-го года въ пользу государства или мѣстныхъ самоуправленій, или собственникъ которыхъ былъ лишенъ какимъ-либо инымъ образомъ права распоряженія, должны быть по требованію возвращены собственнику при условіи возвращенія суммы вознагражденія, полученной имъ изъ означенной въ статьѣ 2-й суммы и учета возможныхъ улучшеній или ухудшеній, въ томъ случаѣ, когда имущества не остаются въ обладаніи государства или мѣстныхъ самоуправленій или если отчужденіе или иное отобраніе однородныхъ имуществъ не послѣдовало или отчуждается по отношенію къ мѣстнымъ жителямъ или гражданамъ третьей страны; требованіе о возвращеніи должно быть заявлено въ теченіе одного года, начиная со срока, когда возвращеніе можетъ быть потребовано.

Статья 5.

Въ полной силѣ остаются постановленія статьи 8-й дополнительнаго договора къ мирному договору, поскольку она не относится къ уплатѣ по русскимъ государственнымъ обязательствамъ, абзаца 2-го статьи 16-й, поскольку онъ относится къ русскимъ отчужденіямъ, послѣдовавшимъ послѣ 1-го іюля 1918-го года, предложенія 2-го абзаца 1-го статьи 19-й, предложенія 1-го статьи 22-й и статей 28 до 32-й. Относительно уплаты и обезпеченія финансовыхъ обязательствъ, вытекающихъ изъ этихъ постановленій, стороны оставляютъ за собой право заключить дальнѣйшее соглашеніе, поскольку это не урегулировано уже въ главѣ третьей настоящаго соглашенія.

Статья 6.

Договаривающіяся стороны будутъ выдавать другъ другу всевозможныя справки для установленія гражданскихъ ущербовъ, понесенныхъ гражданами одной стороны на территоріи, на которую распространяется власть другой, а также удовлетворять требованіямъ объ установленіи доказательствъ, относящихся къ этимъ ущербамъ.

Zweites Kapitel

Herausgabe der beiderseitigen Bankdepots und Bankguthaben

Artikel 7

Jeder vertragschließende Teil wird dafür Sorge tragen, daß die in seinem Gebiete bei Bank- und Geldinstituten verwahrten Vermögensgegenstände (Bankdepots) von Angehörigen des anderen Teiles, mit Einschluß der für sie bei einer zentralen Hinterlegungsstelle, einem öffentlichen Treuhänder oder einer sonstigen staatlich beauftragten Sammelstelle hinterlegten Gelder und Wertpapiere, den Berechtigten auf Verlangen ausgehändigt werden, und daß diese sie frei von staatlichen Abgaben und Gebühren in das Gebiet ihres Heimatstaats ausführen können.

Jeder Teil wird die in seinem Gebiete befindlichen Bankdepots ohne weiteres als Depots von Angehörigen des anderen Teiles im Sinne des Absatz 1 betrachten, wenn sie auf den Namen eines solchen Angehörigen hinterlegt sind. In sonstigen Fällen ist besonders nachzuweisen, daß es sich um Depots von Angehörigen des anderen Teiles handelt; etwaige Meinungsverschiedenheiten hierüber werden auf Antrag durch eine Kommission entschieden, die aus je einem Vertreter der beiden Regierungen und einem neutralen Obmann besteht.

Kommissionen der im Absatz 2 bezeichneten Art sollen alsbald nach dem Inkrafttreten dieser Vereinbarung in Berlin, Moskau und St. Petersburg gebildet werden; die Obmänner sollen vorbehaltlich der Genehmigung der Königlich Schwedischen Regierung von den schwedischen Konsuln an diesen Plätzen ernannt werden.

Artikel 8

Jeder vertragschließende Teil wird dafür Sorge tragen, daß die in seinem Gebiete befindlichen Bank- und Geldinstitute fällige Geldforderungen (Bankguthaben) von Angehörigen des anderen Teiles alsbald nach dem Inkrafttreten dieser Vereinbarung den Berechtigten auf Verlangen auszahlen, ohne sich auf die im Artikel 7 § 3 Abs. 1 Satz 1 des Zusatzvertrags zu dem Friedensvertrage vorgesehene Stundung zu berufen. Auch soll es den Berechtigten freistehen, die abgehobenen Beträge frei von staatlichen Abgaben und Gebühren in das Gebiet ihres Heimatstaats auszuführen.

Auf die im Absatz 1 bezeichneten Bankguthaben finden die Bestimmungen des Artikel 7 Abs. 2, 3 entsprechende Anwendung.

16.02.2011 07:53:26 +493455527701 Martin-Luther-Universität Halle 11/19

ГЛАВА ВТОРАЯ.

Выдача обоюдныхъ банковыхъ депозитовъ и банковыхъ вкладовъ.

Статья 7.

Каждая изъ договаривающихся сторонъ озаботится, чтобы находящіеся на храненіи на ея территоріи въ банковыхъ и финансовыхъ учрежденіяхъ имущественныя цѣнности (банковые депозиты) гражданъ другой стороны, включая сюда деньги и цѣнныя бумаги, внесенныя для нихъ въ какое-либо центральное учрежденіе для храненія цѣнностей, у офиціально признаннаго хранителя вкладовъ или въ иномъ признанномъ государствомъ для храненія учрежденіи, были выданы по требованію управомоченнымъ и чтобы послѣдніе могли ихъ вывезти на территорію своего родного государства свободными отъ государственныхъ налоговъ и пошлинъ.

Каждая изъ сторонъ будетъ считать банковые депозиты, находящіеся на ея территоріи, несомнѣнно депозитами гражданъ другой стороны въ смыслѣ абзаца 1-го, если они внесены на имя такого гражданина. Въ иныхъ случаяхъ требуется особое доказательство, что дѣло идетъ о депозитахъ гражданъ другой стороны; возможныя по сему поводу разногласія разрѣшаются, если будетъ сдѣлано предложеніе, комиссіей состоящей изъ одного представителя отъ каждаго изъ обѣихъ правительствъ и нейтральнаго предсѣдателя.

Комиссіи, предусмотрѣнныя въ абзацѣ 2-мъ, должны быть немедленно по вступленіи въ силу этого договора образованы въ Берлинѣ, въ Москвѣ и Петроградѣ; предсѣдатели должны быть назначены, при согласіи на это Королевскаго Шведскаго правительства, шведскими консулами въ этихъ городахъ.

Статья 8.

Каждая изъ договаривающихся сторонъ озаботится, чтобы находящіяся на ея территоріи банковыя или финансовыя учрежденія немедленно по вступленіи въ силу настоящаго соглашенія, не ссылаясь на отсрочку, предусмотрѣнную въ предложеніи 1-мъ абзаца 1-го параграфа 3-го статьи 7-й дополнительнаго договора къ мирному договору, выплачивали по требованію управомоченнымъ денежныя требованія, срокъ уплаты по которымъ наступилъ (банковые вклады) и которыя принадлежатъ гражданамъ другой стороны. Управомоченный пользуется также и правомъ вывезти вынутыя суммы на территорію своего родного государства свободными отъ государственныхъ налоговъ и пошлинъ.

Въ отношеніи банковыхъ вкладовъ, означенныхъ въ абзацѣ 1-мъ, имѣютъ соотвѣтственное примѣненіе постановленія абзацовъ 2-го, 3-го статьи 7-й.

Artikel 9

Zur möglichsten Beschleunigung der in den Artikeln 7, 8 vorgesehenen Herausgabe der beiderseitigen Bankdepots und Bankguthaben wird jeder vertragschließende Teil alsbald einen Staatskommissar bestellen, bei dem die Angehörigen dieses Teiles ihre Ansprüche bis zum 31. Januar 1919 anmelden können. Die beiden Kommissare werden einander diese Anmeldungen das erste Mal spätestens am 25. September 1918, das zweite Mal spätestens am 15. November 1918 und das dritte Mal spätestens am 15. Februar 1919 mitteilen und dafür Sorge tragen, daß die danach herauszugebenden Bankdepots und Bankguthaben am 25. Oktober 1918, am 31. Dezember 1918 und am 31. März 1919 und, sofern die Ansprüche nach Artikel 7 Abs. 2, Artikel 8 Abs. 2 durch eine gemischte Kommission zu prüfen sind, alsbald nach der Entscheidung der Kommission deutscherseits in Berlin, russischerseits in Moskau übergeben werden.

Jeder vertragschließende Teil wird dafür Sorge tragen, daß die Herausgabe, sofern nicht Rechte der Banken oder Dritter an den Bankdepots oder Bankguthaben entgegenstehen, gegen beglaubigte Quittung der Person erfolgt, auf deren Namen das Depot oder Guthaben geführt oder die durch eine Entscheidung der im Artikel 7 Abs. 2 vorgesehenen Kommission als berechtigt anerkannt wird. Nimmt eine andere Person das Depot oder Guthaben auf Grund eines erbrechtlichen Titels oder einer Rechtsnachfolge in das Gesamtvermögen einer juristischen Person in Anspruch, so kann die Quittung von dieser anderen Person erteilt werden, wenn sie dem gleichen vertragschließenden Teile wie der ursprünglich Berechtigte angehört und ihre Berechtigung durch eine Erklärung des Staatskommissars dieses Teiles bescheinigt wird. In allen sonstigen Fällen ist dem Bank- oder Geldinstitute, bei dem sich das Depot oder Guthaben befindet, die Berechtigung besonders nachzuweisen.

Die Berechtigten, die ihre Ansprüche ohne Vermittlung des Staatskommissars geltend machen wollen, können sich, soweit es sich um Angehörige Deutschlands handelt, erst nach dem 25. Oktober 1918 und, soweit es sich um Angehörige Rußlands handelt, erst nach dem 31. Dezember 1918 unmittelbar an die Bank- und Geldinstitute wenden.

Artikel 10

Auf die in Rußland befindlichen Bankdepots und Bankguthaben von Angehörigen Kurlands, Livlands, Estlands und Litauens, insbesondere auf die aus diesen Gebieten während des Krieges weggeführten Gelder, Wertpapiere und sonstigen Wertsachen, sowie auf die in diesen Gebieten befindlichen Bankdepots und Bankguthaben russischer Staatsangehörigen mit Einschluß der russischen Staats-

16.02.2011 07:53:26 +493455527701 Martin-Luther-Universität Halle 13/19

Статья 9.

Для возможнаго ускоренія предусмотрѣнной въ статьяхъ 7-й и 8-й выдачи обозначенныхъ банковыхъ депозитовъ и банковыхъ вкладовъ каждая изъ договаривающихся сторонъ немедленно назначитъ государственнаго комиссара, у котораго граждане этой стороны могутъ заявлять свои требованія до 31-го января 1919-го года. Оба комиссара сообщатъ другъ другу эти заявленія первый разъ не позже 25-го сентября 1918-го года, второй разъ не позже 15-го ноября 1918-го года и третій разъ не позже 15-го февраля 1919-го года и озаботятся, чтобы подлежащіе на этомъ основаніи выдачѣ банковые депозиты и банковые вклады были переданы 25-го октября 1918-го года, 31-го декабря 1918-го года и 31-го марта 1919-го года и, поскольку требованія должны быть провѣрены на основаніи абзаца 2-го статьи 7-й, абзаца 2-го статьи 8-й смѣшанной комиссіей, немедленно послѣ рѣшенія комиссіи. Передача производится съ германской стороны въ Берлинѣ, съ русской стороны въ Москвѣ.

Каждая изъ договаривающихся сторонъ озаботится, чтобы выдача, поскольку на банковые депозиты или банковые вклады не противостоитъ правъ банковъ или третьихъ лицъ, происходила подъ засвидѣтельствованную квитанцію того лица, на имя котораго записанъ депозитъ или вкладъ или того лица, которое рѣшеніемъ предусмотрѣнной въ абзацѣ 2-мъ статьи 7-й комиссіи будетъ признано управомоченнымъ. Если на депозитъ или вкладъ, на основаніи права наслѣдованія или универсальнаго преемства въ имуществѣ юридическаго лица, заявитъ притязаніе другое лицо, то квитанція можетъ быть выдана этимъ другимъ лицомъ, если оно принадлежитъ къ той же договаривающейся сторонѣ, какъ и первоначальный управомоченный, и если его право будетъ засвидѣтельствовано заявленіемъ государственнаго комиссара этой стороны. Во всѣхъ прочихъ случаяхъ право должно быть особо доказано тому банковому или финансовому учрежденію, въ которомъ находится депозитъ или вкладъ.

Управомоченные, желающіе заявить свои требованія безъ посредничества государственнаго комиссара, могутъ обращаться непосредственно въ банковыя или финансовыя учрежденія, поскольку дѣло касается гражданъ Германіи, только послѣ 25-го октября 1918-го года, а поскольку дѣло касается гражданъ Россіи, только послѣ 31-го декабря 1918-го года.

Статья 10.

Къ находящимся въ Россіи банковымъ депозитамъ и банковымъ вкладамъ гражданъ Курляндіи, Лифляндіи, Эстляндіи и Литвы, въ особенности къ вывезеннымъ изъ этихъ областей во время войны деньгамъ, цѣннымъ бумагамъ и прочимъ цѣнностямъ, равно какъ и къ находящимся въ этихъ областяхъ банковымъ депозитамъ и банковымъ вкладамъ русскихъ

bank als Rechtsnachfolgerin der nationalisierten russischen Privatbanken finden die Bestimmungen der Artikel 7, 8 entsprechende Anwendung.

Drittes Kapitel

Ausgleich gewisser Verschiedenheiten der beiderseitigen Wirtschaftssysteme

Artikel 11

Vermögensgegenstände von Deutschen werden künftig in Rußland nur dann enteignet oder sonst der Verfügungsmacht des Eigentümers entzogen werden, wenn die Enteignung oder sonstige Entziehung auf Grund einer für alle Landeseinwohner und Angehörigen eines dritten Landes und für alle Gegenstände der gleichen Art geltenden Gesetzgebung zu Gunsten des Staates oder einer Gemeinde erfolgt und der Eigentümer sofort in bar entschädigt wird.

Die Höhe der nach Absatz 1 zu zahlenden Entschädigung wird durch zwei Sachverständige festgestellt werden, von denen der eine von der Russischen Regierung, der andere von dem Berechtigten ernannt wird; sollte zwischen ihnen eine Einigung nicht erfolgen, so würden sie einen dritten Sachverständigen als Obmann zuziehen, um dessen Benennung in Ermangelung anderweitiger Verständigung der zuständige schwedische Konsul gebeten werden soll.

Artikel 12

Ein Vermögensgegenstand, der gemäß Artikel 11 enteignet oder sonst der Verfügungsmacht des Eigentümers entzogen worden ist, soll diesem auf Antrag gegen Rückgewährung der ihm gezahlten Entschädigung und unter Berücksichtigung etwaiger Verbesserungen oder Verschlechterungen wiederübertragen werden, wenn der Vermögensgegenstand nicht im Besitze des Staates oder der Gemeinde verbleibt oder wenn die Enteignung oder sonstige Entziehung gleichartiger Vermögensgegenstände gegenüber Landeseinwohnern oder Angehörigen eines dritten Landes wiederaufgehoben wird; der Antrag auf Rückübertragung ist innerhalb eines Jahres nach dem Zeitpunkt, wo diese beansprucht werden kann, zu stellen.

Artikel 13

Soweit in Rußland befindliche Vermögensgegenstände von Deutschen nach dem 1. Juli 1918 und vor dem Inkrafttreten dieser Vereinbarung enteignet oder sonst der Verfügungsmacht des Eigentümers entzogen worden sind, finden die Bestimmungen des Artikel 11 Abs. 2 und des Artikel 12 entsprechende Anwendung.

16.02.2011 07:53:26 +493455527701 Martin-Luther-Universität Halle 15/19

граждан со включеніемъ русскаго государственнаго банка какъ правопреемника націонализированныхъ русскихъ частныхъ банковъ, соотвѣтственно примѣняются постановленія статей 7-й и 8-й.

ГЛАВА ТРЕТЬЯ.

Примиреніе нѣкоторыхъ различій хозяйственныхъ системъ обѣихъ странъ.

Статья 11.

Имущества германцевъ въ Россіи впредь только тогда будутъ отчуждаться или право распоряженія ими инымъ образомъ отниматься у собственника, если отчужденіе или иное отобраніе производится въ пользу государства или мѣстныхъ самоуправленій на основаніи законодательства, распространяющагося на всѣхъ жителей страны и гражданъ третьей страны и на всѣ предметы одинаковаго рода, и если собственникъ немедленно вознаграждается наличными деньгами.

Размѣръ вознагражденія, которое должно выплачиваться на основаніи абзаца 1-го, будетъ устанавливаться двумя экспертами, изъ которыхъ одинъ назначается русскимъ правительствомъ, а другой управомоченнымъ; если между ними не воспослѣдуетъ согласія, то они пригласятъ третьяго эксперта въ качествѣ предсѣдателя, о назначеніи котораго слѣдуетъ, если не состоится иного соглашенія, просить подлежащаго шведскаго консула.

Статья 12.

Имущество, которое на основаніи статьи 11-й было отчуждено или право распоряженія которымъ было отнято инымъ образомъ у собственника, вновь передается по требованію послѣднему при условіи возвращенія уплаченнаго ему вознагражденія и учета возможныхъ улучшеній или ухудшеній, въ томъ случаѣ, если имущество не остается въ обладаніи государства или мѣстнаго самоуправленія, или если отчужденіе или иное отобраніе однородныхъ имуществъ отмѣняется по отношенію къ жителямъ страны или къ гражданамъ третьей страны; требованіе о возвращеніи должно быть заявлено въ теченіе одного года, считая со срока, когда возвращеніе можетъ быть потребовано.

Статья 13.

Поскольку находящіяся въ Россіи имущества германцевъ были отчуждены или право распоряженія ими инымъ образомъ отнято у собственника послѣ 1-го іюля 1918-го года и до вступленія въ силу этого соглашенія, соотвѣтственное примѣненіе находятъ постановленія абзаца 2-го статьи 11-й и статьи 12-й.

Der Antrag auf Rückübertragung kann in den Fällen des Absatz 1 auch dann gestellt werden, wenn eine Enteignung oder sonstige Entziehung gleichartiger Vermögensgegenstände gegenüber Landeseinwohnern oder Angehörigen eines dritten Landes nicht erfolgt ist; ein solcher Antrag ist innerhalb eines Jahres nach dem Inkrafttreten dieser Vereinbarung zu stellen.

Artikel 14

Deutsche Gläubiger können für ihre vor dem 1. Juli 1918 entstandenen Forderungen alsbald nach ihrer Fälligkeit Befriedigung aus Guthaben ihrer Schuldner bei russischen Banken verlangen, wenn ihre Forderung sowohl von dem Schuldner wie von der Bank als richtig anerkannt wird. Das Anerkenntnis des Schuldners wird durch eine rechtskräftige gerichtliche Entscheidung ersetzt; bestreitet die Bank die Richtigkeit der Forderung, so entscheiden darüber die im Artikel 7 Abs. 3 vorgesehenen Kommissionen in Moskau und St. Petersburg.

Artikel 15

Die deutsch-russische Nachlaßkonvention vom $\frac{\text{12. November}}{\text{31. Oktober}}$ 1874 bleibt mit den Maßgaben in Kraft, daß in Ansehung aller seit der Neuordnung des Erbrechts in Rußland eingetretenen Erbfälle die für bewegliches Eigentum vorgesehenen Bestimmungen auch für unbewegliches Eigentum gelten, daß von der Erbschaft eine Steuer nur vom Heimatstaate des Erblassers erhoben werden darf, und daß, solange in Rußland das Erbrecht abgeschafft oder wesentlich eingeschränkt ist, eine Kündigung der Konvention nicht erfolgen kann.

Im übrigen behalten sich die vertragschließenden Teile vor, einzelne Bestimmungen der Nachlaßkonvention, die sich in der Praxis nicht bewährt haben, durch neue, den jetzigen Verhältnissen mehr entsprechende Bestimmungen zu ersetzen.

Viertes Kapitel

Schlußbestimmungen

Artikel 16

Dieses Abkommen soll ratifiziert und die Ratifikationsurkunden sollen bis zum 6. September 1918 in Berlin ausgetauscht werden.

Требованіе о возвращеніи въ случаяхъ, предусмотрѣнныхъ въ абзацѣ 1-мъ можетъ быть заявлено и тогда, когда не послѣдовало отчужденія или иного отобранія однородныхъ имуществъ у жителей страны или гражданъ третьяго государства; такое требованіе должно быть заявлено въ теченіе одного года по вступленіи въ силу настоящаго соглашенія.

Статья 14.

Германскіе кредиторы по своимъ возникшимъ до 1-го іюля 1918-го года требованіямъ немедленно послѣ наступленія срока ихъ уплаты могутъ требовать удовлетворенія изъ вкладовъ своихъ должниковъ въ русскихъ банкахъ, если ихъ требованіе признается вѣрнымъ какъ должникомъ такъ и банкомъ. Въ случаѣ, если со стороны должника не будетъ признанія, оно замѣняется вступившимъ въ законную силу судебнымъ рѣшеніемъ; если вѣрность требованія оспаривается банкомъ, то дѣло рѣшается предусмотрѣнными въ абзацѣ 3-мъ статьи 7-й комиссіями въ Москвѣ и Петроградѣ.

Статья 15.

Германско-русская конвенція о наслѣдствахъ отъ $\frac{\text{12-го ноября}}{\text{31-го октября}}$ 1874-го года остается въ силѣ съ тѣмъ, чтобы въ отношеніи всѣхъ происшедшихъ послѣ новаго урегулированія въ Россіи права наслѣдованія случаевъ открытія наслѣдства предусмотрѣнныя для движимаго имущества постановленія дѣйствовали и для недвижимаго имущества, чтобы съ наслѣдства взимался налогъ только роднымъ государствомъ наслѣдодателя и чтобы отъ конвенціи нельзя было отказаться въ теченіе всего времени, когда въ Россіи право наслѣдованія будетъ уничтожено или существенно ограничено.

Въ остальномъ договаривающіяся стороны оставляютъ за собой право замѣнить отдѣльныя постановленія конвенціи о наслѣдствахъ, которыя на практикѣ оказались неподходящими, новыми постановленіями, болѣе соотвѣтствующими теперешнимъ условіямъ.

ГЛАВА ЧЕТВЕРТАЯ.

Заключительныя постановленія.

Статья 16.

Это соглашеніе имѣетъ быть ратификовано и обмѣнъ ратификаціонными грамотами долженъ состояться въ Берлинѣ до 6-го сентября 1918 года.

Das Abkommen tritt am Tage des Austausches der Ratifikationsurkunden in Kraft.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten dieses Abkommen unterzeichnet und mit ihren Siegeln versehen.

Ausgefertigt in doppelter Urschrift in Berlin am 27. August 1918.

(Siegel) **von Hintze**

(Siegel) **Kriege**

(Siegel) **A. Joffé**

Соглашеніе вступаетъ въ силу въ день обмѣна ратификаціонными грамотами.

Въ удостовѣреніе сего уполномоченные подписали и снабдили своими печатями настоящее соглашеніе.

Подлинный въ двухъ экземплярахъ. Берлинъ, 27-го августа 1918 года.

(L. S.) **von Hintze.**

(L. S.) **Kriege.**

(L. S.) **A. Joffé.**

La convention d'armistice du 11 novembre 1918

Le service historique de la défense vous propose de consulter la convention d'armistice établie entre la France et l'Allemagne le 11 novembre 1918.

Images librement réutilisables dans le cadre d'une utilisation non commerciale uniquement. Pour toute réutilisation publique, merci de consulter la rubrique « Mentions légales » de notre site internet :

servicehistorique.sga.defense.gouv.fr

MINISTÈRE DE LA GUERRE - ÉTAT-MAJOR DE L'ARMÉE - ARCHIVES HISTORIQUES

C O N V E N T I O N

Entre le Maréchal FOCH, Commandant en Chef les Armées Alliées, stipulant au nom des Puissances Alliées et Associées, assisté de l'Amiral WEMYSS, First Sea Lord, d'une part;

et

M. le Secrétaire d'Etat ERZBERGER, Président de la Délégation Allemande,

M. l'Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire Comte von OBERNDORFF,

M. le Général Major von WINTERFELDT,

M. le Capitaine de Vaisseau VANSELOW,

munis de pouvoirs réguliers et agissant avec l'agrément du Chancelier Allemand, d'autre part.

il a été conclu un Armistice aux conditions suivantes :

CONDITIONS .....

C. DANS L'AFRIQUE ORIENTALE.

XVII. Evacuation de toutes les forces allemandes opérant dans l'Afrique Orientale dans un délai réglé par les Alliés.

ETAT-MAJOR DE L'ARMEE - MINISTERE DE LA GUERRE - ARCHIVES HISTORIQUES

D. CLAUSES GENERALES.

XVIII. Rapatriement sans réciprocité, dans le délai maximum de un mois, dans des conditions de détail à fixer, de tous les internés civils, y compris les otages, les prévenus ou condamnés, appartenant à des Puissances Alliées ou Associées autres que celles énumérées à l'article III.

XIX. Clauses financières.

Sous réserve de toute revendication et réclamation ultérieures de la part des Alliés et des Etats-Unis.

Réparation des dommages.

Pendant la durée de l'armistice, il ne sera rien distrait par l'ennemi des valeurs publiques pouvant servir aux Alliés de gages pour le recouvrement des réparations de guerre.

Restitution immédiate de l'encaisse de la Banque Nationale de Belgique et en général remise immédiate de tous documents, espèces, valeurs (mobilières et fiduciaires avec le matériel d'émission) touchant aux intérêts publics et privés dans les pays envahis.

Restitution de l'or russe ou roumain pris par les Allemands ou remis à eux.

Cet or sera pris en charge par les Alliés jusqu'à la signature de la paix.

E.....

1961 373 N2 465

Der Waffenstillstand 1918–1919

Herausgegeben im Auftrage der
Deutschen Waffenstillstands-Kommission
Mit Genehmigung des Auswärtigen Amtes

20/01/2008 21:33 0042337385 63 EUGENE EST. S. 01/05

Der Waffenstillstand 1918–1919

Das Dokumenten-Material der Waffenstillstands-Verhandlungen von Compiègne, Spa, Trier und Brüssel Notenwechsel / Verhandlungsprotokolle / Verträge Gesamttätigkeitsbericht

Im Auftrage der
Deutschen Waffenstillstandskommission
in Verbindung mit
General d. Inf. a. D. Hans Freiherr von Hammerstein
Ehem. Vorsitzender der Deutschen Waffenstillstandskommission – Spa
und
Otto Freiherr von Stein
Ehem. Mitglied der Deutschen Waffenstillstandskommission – Berlin
herausgegeben von
Dr. jur. Edmund Marhefka
Ehem. Mitglied der Deutschen Waffenstillstandskommission – Spa

Mit Genehmigung des Auswärtigen Amtes

1 9 2 8

DEUTSCHE VERLAGSGESELLSCHAFT FÜR POLITIK UND GESCHICHTE M. B. H. IN BERLIN W 8

Der Waffenstillstand 1918—1919

Teil III

Die finanziellen Bestimmungen des Waffenstillstandsvertrages und seiner Verlängerungen

*

Notenwechsel, Verhandlungen und Abkommen

03/02/2008 06:37 0042337385 63 EUGENE EST. S. 01/03

Die finanziellen Bestimmungen des Waffenstillstandsvertrages vom 11. November 1918 sind in dem Artikel XIX des Vertrages enthalten. Der Artikel lautet:

Sous réserve de toute renonciation et réclamation ultérieure de la part des Alliés et des Etats-Unis.

Réparation des dommages.

Pendant la durée de l'armistice, il ne sera rien distrait par l'ennemi des valeurs publiques pouvant servir aux Alliés de gages pour le recouvrement des réparations de guerre.

Restitution immédiate de l'encaisse de la Banque Nationale de Belgique et en général remise immédiate de tous documents, espèces, valeurs (mobilières et fiduciaires avec le matériel d'émission) touchant aux intérêts publics et privés dans les pays envahis.

Restitution de l'or russe ou roumain pris par les Allemands ou remis à eux.

Cet or sera pris en charge par les Alliés jusqu'à la signature de la paix.

Jeder nachträgliche Verzicht und jede nachträgliche Forderung seitens der Alliierten und der Vereinigten Staaten wird vorbehalten.

Schadenersatz.

Während der Dauer des Waffenstillstandes darf der Feind keine öffentlichen Werte beseitigen, welche den Alliierten als Sicherheit für die Deckung der Kriegsschäden dienen könnten.

Sofortige Zurückerstattung des Kassenbestandes der Belgischen Nationalbank und im allgemeinen sofortige Zurückerstattung sämtlicher Dokumente, Bargeld und Wertpapiere (valeurs mobilières et fiduciaires avec le matériel d'émission), die öffentliche und private Interessen in den besetzten Gebieten berühren.

Rückerstattung des russischen oder rumänischen Goldes, welches von den Deutschen beschlagnahmt oder ihnen ausgeliefert worden ist.

Dieses Gold wird von den Alliierten bis zur Unterzeichnung des Friedens in Verwahrung genommen werden.

Zur Festlegung der Ausführungsbestimmungen fanden vom 23. bis 30. November 1918 in Spa zwischen deutschen und alliierten Finanzabgeordneten Verhandlungen statt, deren Ergebnis in dem Schlußprotokoll vom 1. Dezember 1918 festgelegt wurde.

Bei der ersten Verlängerung des Waffenstillstandes am 13. Dezember 1918 wurden die Bestimmungen des Artikels XIX des Waffenstillstandsvertrages vom 11. November 1918 durch das Trierer Finanzabkommen vom 13. Dezember 1918 wesentlich verschärft. Dem Finanzabkommen ist das Protokoll über die mit Bezug

03/02/2008 06:37 0042337385 63 EUGENE EST. S. 02/03

1961 373 N 2 465

Der Waffenstillstand 1918–1919

Herausgegeben im Auftrage der
Deutschen Waffenstillstands-Kommission
Mit Genehmigung des Auswärtigen Amtes

20/01/2008 21:33 0042337385 63 EUGENE EST. S. 01/05

Der Waffenstillstand 1918–1919

Das Dokumenten-Material der Waffenstillstands-Verhandlungen von Compiègne, Spa, Trier und Brüssel Notenwechsel / Verhandlungsprotokolle / Verträge Gesamttätigkeitsbericht

Im Auftrage der
Deutschen Waffenstillstandskommission
in Verbindung mit
General d. Inf. a. D. Hans Freiherr von Hammerstein
Ehem. Vorsitzender der Deutschen Waffenstillstandskommission – Spa
und
Otto Freiherr von Stein
Ehem. Mitglied der Deutschen Waffenstillstandskommission – Berlin
herausgegeben von
Dr. jur. Edmund Marhefka
Ehem. Mitglied der Deutschen Waffenstillstandskommission – Spa

Mit Genehmigung des Auswärtigen Amtes

1 9 2 8

DEUTSCHE VERLAGSGESELLSCHAFT FÜR POLITIK UND GESCHICHTE M. B. H. IN BERLIN W 8

4. Sitzung der Unterkommission für Finanzfragen am 29. November 1918

Dieselben **Anwesenden wie zuvor.**

La séance est ouverte à **15 heures** (heure belge).

La Délégation Allemande **donne lecture** d'une note[1]) répondant à **celle de la** Délégation Française remise **au cours de** la séance du 27 novembre et **relative aux** paragraphes 1, 2, 3 et 5 **de l'article 19** de la Convention d'Armistice.

La Délégation Française **donnera une** réponse définitive après **réception de la** note dont lecture a été **donné.**

La Délégation Allemande **renouvelle** au sujet du paragraphe 3[2]) **ses** réserves en ce qui concerne **la vie économique en** Allemagne; elle **est d'accord que**, en dehors de ses **besoins courants**, aucune exportation de **devises étrangères** ne se fera et que **l'autorité** allemande ne prendra aucune **mesure extraordinaire** excédant les **limites de** la vie quotidienne. Mais elle **prétend** que le paragraphe 3 ne **s'oppose** pas à ce que le Gouvernement Allemand dispose de ces valeurs pour les **besoins** normaux du pays; ce que ce paragraphe interdit seulement, c'est de distraire frauduleusement, tout ou partie des dites valeurs. Le paragraphe 3 impose à l'Allemagne

Die Sitzung wird um 3 Uhr nachm. **(belgische** Zeit) eröffnet.

Die deutsche Delegation verliest eine Note[1]) als Antwort auf die im Laufe der Sitzung des 27. November übergebene Note der französischen Delegation, betreffend die Absätze 1, 2, 3 und 5 des Artikels XIX des Waffenstillstandsvertrags.

Die französische Delegation wird eine endgültige Antwort nach Empfang der verlesenen Note erteilen.

Die deutsche Delegation erneuert wegen des Absatzes 3[2]) ihre Vorbehalte bezüglich des Wirtschaftslebens in Deutschland; sie stimmt zu, daß außerhalb der laufenden Bedürfnisse keine Ausfuhr von fremden Devisen stattfinden soll und daß die deutschen Behörden keine außerordentliche Maßnahme treffen werden, die über die Grenzen der Bedürfnisse des täglichen Lebens hinausgeht. Aber sie vertritt die Ansicht, daß der Absatz 3 nicht verbietet, daß die deutsche Regierung über diese Werte für die normalen Bedürfnisse des Landes verfügt; dieser Absatz untersagt nur, böswillig die genannten Werte ganz oder teilweise beiseite zu schaffen. Der

[1]) Siehe S. 301.
[2]) Des Artikels XIX betr. Beseitigung öffentlicher Werte.

20/01/2008 21:33 00423373856 EUGENE EST. S. 03/05

une obligation de ne pas faire et ne lui impose pas une obligation de faire, et il ne prévoit ni des garanties, ni un contrôle.

La Délégation Française répond que les dispositions du paragraphe 3 sont très nettes et ne prévoient aucune exception; elles interdisent d'une façon absolue de distraire quoi que ce soit de l'actif qui doit servir de gage aux Alliés. Si on peut admettre qu'une exception soit apportée à cette disposition pour les besoins normaux du pays, c'est à la condition que le Gouvernement Allemand donne une garantie. Si non, la clause de l'armistice serait purement potestative, et il dépendrait du Gouvernement Allemand de l'observer ou de ne pas l'observer. Cette clause doit être interprêtée, conformément aux principes généraux, dans les sens où elle peut avoir une signification, et on ne saurait dès lors admettre le point de vue allemand. La Délégation Française maintient donc les termes de son aide-mémoire remis le 27 novembre qui prévoient que l'Allemagne ne pourra exporter de l'or, des devises ou des titres sur l'étranger qu'avec l'autorisation des Puissances alliées.

La Délégation Allemande déclare qu'elle en référera à son Gouvernement et promet une réponse pour le lendemain à 14 heures.

En ce qui concerne le paragraphe 5, la Délégation Allemande indique que l'or russe entièrement composé de lin-

Absatz 3 legt Deutschland eine Verpflichtung auf, etwas nicht zu tun, aber legt ihm nicht eine Verpflichtung auf, etwas zu tun, und er sieht weder die Stellung von Sicherheiten noch eine Kontrolle vor.

Die französische Delegation erwidert, daß die Bestimmungen des Absatz 3 sehr klar sind und keine Ausnahme vorsehen, sie untersagen klar und deutlich, irgend etwas von dem Aktivum, das den Alliierten als Pfand dienen könne, zu beseitigen. Wenn man zulassen kann, daß eine Ausnahme von dieser Bestimmung für die normalen Bedürfnisse des Landes gestattet wird, so ist hierfür Bedingung, daß die deutsche Regierung eine Sicherheit gibt. Wenn nicht, so würde die Waffenstillstandsbestimmung völlig von dem Belieben der Kontrahenten abhängig sein, und es würde der deutschen Regierung freistehen, sie zu beobachten oder nicht. Diese Bestimmung muß ausgelegt werden in Übereinstimmung mit den allgemeinen Grundsätzen in dem Sinne, in dem sie eine Bedeutung haben kann, und man könne daher den deutschen Standpunkt nicht anerkennen. Die französische Delegation hält deshalb die Ausführungen ihrer am 27. November übergebenen Aufzeichnungen aufrecht, die vorsehen, daß Deutschland nur mit der Ermächtigung der alliierten Mächte Gold, Devisen oder fremde Wertpapiere wird ausführen dürfen.

Die deutsche Delegation erklärt, daß sie darüber ihrer Regierung berichten wird und verspricht eine Antwort für den folgenden Tag um 2 Uhr nachm.

Bezüglich des Absatz 5 zeigt die deutsche Delegation an, daß das vollständig aus Barren bestehende russische

gots non encore vérifié a fait l'objet de deux envois: l'un pesant 42 866 kgs., l'autre 50 676 kgs.; elle affirme que le troisième envoi n'est pas parvenu au Gouvernement Allemand. Cet or sera livré à partir du 5 décembre 1918 à raison de 2 wagons par jour qui seront dirigés sur la ligne de Mayence à Sarrebruck dans une gare à indiquer par le Haut Commandement Français; il est convenu qu'à partir de la ligne des alliées cet or sera transporté aux risques du Gouvernement Français.

Gold noch nicht geprüft und in zwei Sendungen überbracht worden ist: die eine hatte ein Gewicht von 42 866 kg, die andere von 50 676 kg; sie versichert, daß die dritte Sendung nicht in die Hände der deutschen Regierung gelangt ist. Dieses Gold wird vom 5. Dezember 1918 ab geliefert werden in zwei Eisenbahnwagen täglich, die über die Bahnstrecke von Mainz nach Saarbrücken nach einem von dem französischen Oberkommando zu bezeichnenden Bahnhof geleitet werden sollen; es besteht Übereinstimmung, daß dieses Gold von der Front der Alliierten ab auf Gefahr der französischen Regierung befördert werden soll.

La Délégation Allemande maintient son point de vue au sujet de l'or roumain provenant des contrats pour achats de céréales passés antérieurement à l'ouverture des hostilités entre la Roumanie et les Puissances Centrales. La Délégation Française prend acte, elle en référera à son Gouvernement.

Die deutsche Delegation hält ihren Standpunkt hinsichtlich des rumänischen Goldes aufrecht, das aus den Getreidekaufverträgen herrührt, die vor Eröffnung der Feindseligkeiten zwischen Rumänien und den Mittelmächten getätigt worden sind. Die französische Delegation nimmt davon Kenntnis, sie wird darüber ihrer Regierung berichten.

La Délégation Allemande donne lecture d'une note[1]) répondant à la note remise par la Délégation Française le 27 novembre et relative à la restitution des documents, espèces et valeurs, elle déclare qu'il est matériellement impossible de produire les listes complètes et détaillées de ces documents, espèces et valeurs aux dates fixées par les Alliés, toutefois elle s'engage à fournir avant le 5 décembre la liste des espèces, valeurs et documents les plus importants et de remettre avant le 10 décembre une liste additionnelle, mais sans ga-

Die deutsche Delegation verliest eine Note[1]) als Antwort auf die von der französischen Delegation am 27. November übergebene Note, betreffend die Rückgabe von Dokumenten, Geldern und Werten; sie erklärt, daß es praktisch unmöglich ist, die vollständigen und ausführlichen Listen dieser Dokumente, Gelder und Werte an den von den Alliierten festgesetzten Daten vorzulegen, indes verpflichtet sie sich, vor dem 5. Dezember die Liste der Gelder, Werte und wichtigsten Dokumente zu beschaffen und vor dem 10. Dezember eine

[1]) Siehe S. 303.

20/01/2008 21:33 0042337385563 EUGENE EST. S. 05/05

TEZAURUL ROMÂNIEI LA MOSCOVA

"Tezaur?...Ce Tezaur?…Noi nu ştim nimic despre acest Tezaur!"[1]

PRIMUL RAZBOI MONDIAL

La 14/27 august 1916, România intră în război de partea Antantei, fiind asigurată de aliaţi, că va avea dreptul să-şi recâştige teritoriile aflate sub stăpânire austro-ungară: Transilvania, Bucovina, Banatul (inclusiv cel sârbesc), că va fi sprijinită cu muniţie şi materiale de război, că acţiunile armatei române vor fi întărite de cele ale aliaţilor prin ofensiva de la Salonic şi cea de pe frontul austriac.

Gravele erori ale guvernului liberal condus de I.I.C. Brătianu, corupţia şi armata nepregătită formată din români "*admirabil de dezorganizaţi*"[2], la care se adăugau şi neîndeplinirea promisiunilor aliaţilor vor aduce România într-o situaţie dificilă.

În noiembrie 1916, forţele Puterilor Centrale înaintează prin Valea Jiului şi Oltenia ajungând în Muntenia, în timp ce în sud armatele germano-bulgare au trecut Dunărea îndreptându-se spre Bucureşti. Ultima încercare a românilor de a rezista eşuează pe Neajlov.

În această situaţie, autorităţile se refugiază în Moldova, capitala ţării fiind mutată la Iaşi, iar prin decretul nr.3120 s-a hotărât strămutarea sediului B.N.R la Iaşi prin care se decreta:

> "*Art.1. Sediul central al Băncii Naţionale a României, pe ziua de 15 noiembrie 1916, se strămută de la Bucureşti la Iaşi.*
>
> *Art.2. Toate operaţiunile care, după legea şi statutele Băncii, se făceau la Bucureşti, se vor face la Iaşi, unde va fi sediul Consiliului General şi al celui de Administraţiune.*[3]
>
> *La Bucureşti se vor face numai operaţiunile ce va hotărî Administraţiunea Centrală a Băncii.*
>
> *Art.3. Ministrul nostru secretar de stat la Departamentul justiţiei, este însărcinat cu executarea acestui decret*".[4]

Populaţia Olteniei şi Munteniei se retrage în condiţii de infern, cum le caracterizează I.G.Duca, iar la 23 noiembrie/6 decembrie 1916 Bucureştiul cade sub asediul trupelor Puterilor Centrale.

Evacuarea tezaurului în Rusia

Problema tezaurului evacuat în Rusia este una dintre cele mai controversate discuţii , care a cunoscut diferire răsturnări de situaţii şi care nici astăzi nu este în totalitate clarificată.

În decembrie 1916, situaţia era atât de tragică încât s-a pus problema evacuării tezaurului B.N.R. în Rusia. În cadrul conducerii B.N.R. s-au conturat două curente: primul, care susţinea evacuarea tezaurului în Rusia, după ce vor duce tratative cu guvernul; cel de- al doilea avea o altă părere: Guvernul să reachiziţioneze aurul şi să-l

depoziteze unde va crede de cuviinţă. Astfel, Banca era ferită de orice risc în timp ce autoritatea Guvernului mărea siguranţa conservării tezaurului într-o ţară străină şi asigura repatrierea lui mai uşor.

În acest sens a fost convocat Consiliul General, şedinţa având loc la 2 decembrie 1916, hotărându-se:

"*1. Tezaurul se va strămuta dacă Guvernul va înştiinţa despre aceasta Banca, fiindcă această strămutare prezintă un interes superior de stat. Numai după tratative cu guvernul imperial rus se va face strămutarea, întrucât are să se asigure paza şi păstrarea lui.*

2. Transportarea se va face sub supravegherea unei comisii compusă din doi membri ai Consiliului, un director şi un cenzor, împreună cu casierul central al Băncii şi personalul ce se va crede necesar.

3. Această comisie va aşeza tezaurul ce i se va indica şi pe cât se va putea într-un compartiment special, din ale cărui chei, una se va păstra de directorul Băncii Naţionale.

4. Se va stipula în protocolul ce se va încheia cu autorităţile ruseşti, care vor primi tezaurul în păstrare, că el este şi rămâne proprietatea Băncii, care va putea dispune de el conform cu interesele ei şi-l va putea inspecta oricând prin directorii şi cenzorii ei." [5]

În concluzie, primul curent învinsese. Prin adresa nr.777 din 8 decembrie 1916, ministrul finanţelor E. Costinescu îi comunica vice-guvernatorului I.G.Bibicescu următoarele :

"*Strămutarea Băncii Naţionale de la Bucureşti la Iaşi, împreună cu stocul său metalic, a fost negreşit făcută în acest scop de a asigura această instituţie şi averea ei în contra unui resbel, în care armatele străine pun de obicei mâna atât pe averea statului, cât şi pe averile care au o relaţie mai strânsă cu statul. Stocul metalic al Băncii garantând întreaga circulaţie a biletelor de bancă, ce reprezintă astăzi o mare parte din averea publică, trebuie să fie apărat cu mare băgare de seamă de un asemenea risc.*

Toate vicisititudinile războiului ce bântuieşte ţara nu se pot prevedea şi nu se poate afirma în toată liniştea, că stocul metalic al Băncii este în orice caz asigurat la Iaşi (...) atunci am propune stocului metalic şi a oricăror valori ar crede Banca, la Moscova, unde tezaurul imperiului, aflat în Kremlin, oferă o mai mare securitate decât oriunde. Transportul în alt loc spre exemplu Londra, este şi mult mai greu şi expus pericolului pe mare, ameninţat de submarinele germane. Demersuri sunt făcute de pe acum pe lângă Guvernul rusesc, pentru ca mutarea averii statutului de la Casa de Depuneri şi de la Ministerul Finanţelor să se poată face eventual tot la Moscova". [6]

În timp ce se duceau tratative cu guvernul rus I.I.C. Brătianu a cerut şi părerea bancherului Mauriciu Blank cu privire la această chestiune.

Să urmărim părerea bancherului care îl sfătuieşte pe Brătianu să nu accepte transportarea tezaurului la Moscova.

"*Cunosc Rusia* - a răspuns bancherul - *cunosc mobilitatea spiritelor de acolo şi nesiguranţa terenului pe care se calcă în acel vast imperiu. Un asemenea depozit în*

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

mâna Moscovei nu este sigur în clipele actuale şi vom avea deziluzii amarnice. Mult mai indicat ar fi să trimitem tezaurul la Londra".

Bancherului i s-a replicat că "*ruşii s-ar simți jigniți prin faptul că prefeream puternica Anglie țării lor. Şi apoi călătoria tezaurului până la coasta Norvegiei şi de acolo cu vaporul spre Londra ar costa ca primă de asigurare vreo 10 milioane*".

Replica însă nu l-a descurajat pe bancher "*Consider* - spunea el – *că într-o vreme când se prăpădesc miliarde prin război, o primă de asigurare chiar de 10 milioane pentru tezaurul țării noastre nu este exagerată. Dar mai este şi o altă cale. Ce ar fi să încredințăm tezaurul nostru Băncilor din Cristiana? Am lua cu chirie la acele Bănci atâtea safeuri câte ne trebuie şi vom avea toată liniştea*".

Obiecția că Rusia s-ar simți jignită în cazul în care România ar depozita tezaurul în altă țară a fost din nou ridicată față de soluția dată problemei de bancher care nu s-a lăsat învins.

"*Bine* – a continuat el – *în acest caz am putea recurge la următoarea combinație care să scoată România din joc. Vom spune Guvernului rusesc că România încheie la Londra un împrumut important şi că în acest scop ni se cere ca gaj tezaurul. Vom interveni pe lângă Guvernul englez ca să confirme aceasta, înlesnindu-ne astfel asigurarea tezaurului nostru într-o țară neutră. Dar pentru Dumnezeu nu-l trimiteți în Rusia*".

Avea oare dreptate bancherul Blank în tot ceea ce a susținut? De ce Brătianu nu i-a ascultat sfatul? Conta mai mult faptul că "*jignim*" Rusia decât să protejăm tezaurul?

În vreme ce se duceau tratative cu Guvernul, G. Danielopol a fost însărcinat de conducerea Băncii pentru a discuta cu ministrul Rusiei la Iaşi, generalului Mossloff pentru a-i înmâna o notă a guvernatorului ce cuprindea toate detaliile cu privire la realizarea transportului dar şi condițiile în care urma să se facă aceasta operațiune.

Deşi înțelegerea dintre Guvern şi Banca Națională nu era perfectată, totuşi se puneau mari speranțe pentru evacuarea urgentă a tezaurului. Banca comunică acest lucru ministrului de finanțe prin scrisoarea nr. 53402 din 11 decembrie 1916 :

„*Se pun stăruințe ca să încărcăm tezaurul Băncii chiar astăzi spre a-l porni spre Rusia. Strămutarea tezaurului în țară străină prezentând o gravitate excepțională, avem onoarea a vă aduce la cunoştință, că, nu vom putea proceda la încărcarea tezaurului, adică la predarea lui în mâna unor funcționari străini, decât dacă ni se va comunica convențiunea încheiată cu guvernul Imperiului rus pentru garantarea acestui tezaur şi autorizarea dată unor anume funcționari de a primi acele valori în mâinile şi sub responsabilitatea guvernului imperial rus*".[8]

Avem şi răspunsul ministrului de finanțe E. Costinescu : *"(...) vă comunic că puteți expedia în toată liniştea stocul metalic al Băncii Naționale la Moscova, spre a fi depus în tezaurul împărătesc de la Kremlin, căci, deosebit de trimiterea de la Petrograd a unui tren special cu gardă puternică pentru transportul acestui stoc, ministrul Rusiei, dl. Mossoloff, de față cu dl. Danielopol, s-a angajat a semna protocolul acestei operațiuni, aşa cum ne va conveni, spre a ne da deplină asigurare, atât pentru călătoria la ducere şi întoarcere, cât şi pentru păstrarea în tezaurul de la Kremlin*".[9]

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

Generalul Mossoloff care-l înlocuia pe ministrul Rusiei la Iaşi, Poklewsky Koziel, comunica prin nota nr. 148 din 11 decembrie 1916[10] că este autorizat să semneze protocolul relativ la încărcarea într-un tren special a tezaurului B.N.R. adăugând că "*guvernul rus garantează integritatea lui*" atât în "*timpul parcursului cât şi pe tot timpul cât depozitul va rămâne la Moscova*".

La 12 decembrie 1916, guvernul român în Consiliul de Miniştri, care prin jurnalul nr.20901 bis[11] "*găseşte că este nevoie să se pună în siguranţă în Rusia tezaurul Băncii Naţionale şi aprobă transportul lu*i". Legea votată şi promulgată la 24 decembrie sancţionează această dispoziţie şi ratifică decretul de la 17 noiembrie prin care Banca a fost autorizată să-şi strămute sediul de la Bucureşti la Iaşi.

Garanţia formală luată din partea guvernului rus în acest protocol semnat de generalul Mossloff este următoarea: "*Tezaurul Băncii Naţionale a României, ca şi a altor două instituţii se găseşte, din ziua când ele au fost încredinţate delegatului guvernului imperial şi închise în vagoane, sub garanţia guvernului imperial al Rusiei, în ceea ce priveşte siguranţa transportului, siguranţa depozitului, ca şi întoarcerea în România*".

Bazându-se pe această garanţie a guvernului rus şi în prezenţa gen. Mossoloff şi a reprezentanţilor Băncii Naţionale începe încărcarea tezaurului în gara din Iaşi; astfel în ziua de 12/25 decembrie au fost încărcate 7 vagoane conţinând câte 100 casete, la 13/26 decembrie s-au mai încărcat 7 vagoane ce conţineau 100 casete, cu excepţia penultimului vagon care conţinea 140 casete, iar în ziua de 14/27 decembrie s-au încărcat 3 vagoane punând în primele două câte 100 casete, iar în cel de al treilea 98 casete.

Valoarea totală a tezaurului în aur efectiv, compus din monede de diferite feluri şi în lingouri de aur, încărcate în vagoanele respective este de 314.580.456,84 lei, conform declaraţiilor B.N.R.

În acelaşi timp cu depozitarea tezaurului Băncii Naţionale au fost depuse în două casete şi bijuteriile M.S. Regina Maria, fără verificarea conţinutului, menţinându-se în protocolul de preluare valoarea declarată de 7.000.000 lei aur. Casetele purtau sigiliile Băncii Naţionale şi toate erau intacte. Uşile fiecărui vagon au fost închise cu lacăte şi sigilate fiecare cu câte două sigilii, unul aplicat de către Guvernul Imperial Rus, iar celălalt aplicat de către membrii Băncii Naţionale.

Întregului tezaur încredinţat delegatului Guvernului Rus şi încărcat în prezenţa sa, îi era asigurată de către Rusia transportarea la Moscova, siguranţa depozitării şi reîntoarcerea în ţară. Inventarierea urmând a se face la depozitare.

După încărcarea tezaurului a fost încheiat un protocol în trei exemplare originale: unul pentru reprezentantul rus, unul pentru ministrul român de finanţe, iar ce de al treilea pentru delegaţii Băncii.

După semnarea protocolului, V. Antonescu certifică : *"(...) că Banca Naţională a României a transportat tezaurul său prin intervenţia şi cu consimţământul Guvernului român şi că tezaurul constituie proprietatea privată a Băncii Naţionale a României*".[12]

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

La 21 decembrie 1916, tezaurul ajunge la Moscova, unde a fost întocmit un protocol provizoriu de recepție a casetelor, care au fost depozitate în Palatul Armurelor la Kremlin, într-un departament de rezervă al Băncii de Stat din Moscova.

La 9 ianuarie delegații români şi cei ruşi au început operațiunea de inventariere ce s-a încheiat la 4 februarie 1917.

După inventariere s-a constatat că tezaurul Băncii Naționale era de 314.580.456,84 lei şi era închis în 1738 de casete, acestora alăturându-se şi cele două casete cu bijuteriile Reginei.

La 16 februarie 1917[13] s-a încheiat un protocol definitiv ale cărui rezultate sunt:

Nr de casete aur	Conținutul casetelor	Suma	Valoarea totală în lei
111	lire engleze	886.482	22.357.076,04
550	coroane austriece	87.798.560	92.188.488
726	mărci germane	116.050.000	143.321.750
48	lire otomane	379.074,75	8.604.996,82
7	carolini	1.065.705	1.605.705
288	napoleoni	46.117.140	46.117.140
3	monede ruseşti	177.212,10	177.212,10
1	monede diferite[14]	103.605,12	103.605,12
3	lingouri de aur[15]	337.247,80	337.247,80
1	diferite valori[16]	13.063,86	13.063,86
2	bijuteriile M.S.Regina Maria[17]	7.000.000	7.000.000
1740 casete în valoare totală de lei aur			321.580.456,84

Instalarea tezaurului a fost comunicată Consiliului Băncii Naționale la 23 februarie 1917.

În raportul din 19 februarie adresat primei adunări generale a acționarilor Băncii Naționale a României desfăşurată la Iaşi remarcăm următoarele informații cu privire la transportul tezaurului: „*În grija de a pune la adăpost de orice eventualități această avuție în aur a Băncii, adunată cu muncă de ani îndelungați, Consiliul nostru General a dispus cu învoirea Guvernului, strămutarea ei la Iaşi, iar în timpul din urmă, profitând de marea bunăvoință guvernului M.S. Împăratului Rusiei, care ne-a pus la dispoziție în Palatul din Kremlin un compartiment special, am strămutat acolo, cu autorizația Guvernului şi potrivit legii din 25 decembrie 1916, cele 314.580.456,84 lei ce aveam tezaurul nostru de la Iaşi. Restul stocului nostru metalic se găsea de mai înainte în depozit în străinătate, în afară de suma ce aveam în casă (...)*”.[18]

În 1917 va fi trimis al doilea transport cu valori ale Băncii Naționale a României, 24 de vagoane conținând 188 de casete în valoare de 1.594.336.721,09 lei, cu această ocazie s-au semnat două protocoale unul de către Stanislav Poklensky Koziell, ministrul rus, N. Titulescu, ministrul de finanțe român şi delegații Băncii

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

Naţionale cenzorii C. Nacu şi gen.N.C. Constantinescu , iar al doilea a fost semnat de către Stanislav Poklensky Koziell, ministrul rus, N. Titulescu, C. Ionescu, directorul Casei de Depuneri, G. Zaharia, casier general, N. Lupu, membru al Consiliului de Administraţie al Casei de Depuneri.

Fiecare protocol a fost semnat în trei exemplare originale.

Banca Naţionala a luat un exemplar din primul protocol, Casa de Depuneri un exemplar din cel de al doilea, iar reprezentantul rus şi cel român câte un exemplar din fiecare.

Din totalul de 1.594.836.721,09 lei aurul efectiv valora 574.523,57 lei, valoarea arhivei era calculată la 500.000 lei, iar 1.593.762.197,52 lei aur reprezenta titluri, efecte, depozite şi alte valori.

În ziua de 23 iulie s-au încărcat 5 vagoane care cuprindeau în total 550 lăzi.

În ziua de 24 iulie au fost încărcate 7 vagoane, care cuprindeau în total 523 lăzi, iar în ziua de 25 iulie s-au încărcat 8 vagoane care cuprindeau 557 lăzi.

Totalul lăzilor era de 1635 lăzi şi 48 colete. Valoarea declarată de Casa de Depuneri a conţinutului celor 1635 lăzi era 7 miliarde şi jumătate lei inclusiv valoarea celor 3 vagoane aparţinând Băncii Naţionale.

Toate aceste valori de orice natură, încărcate în vagoanele menţionate şi având o valoare de 7 miliarde şi jumătate, trec, începând din ziua când au fost încredinţate agenţilor guvernului rus şi încărcate în vagoane, sub garanţia guvernului rus în ceea ce priveşte securitatea transportului, securitatea depozitării precum şi înapoierea în România.[19]

La Moscova au fost semnate două procese-verbale de depunere a valorilor: primul[20] de către reprezentanţii Băncii Naţionale Th. Capitanovici, C. Nacu, N.C. Constantinescu şi delegaţii Băncii Imperiale V. Kovalnitzky, V. Veniaminov şi V. Iakovlev, cel de-al doilea[21] de către delegaţii Casei şi Împrumuturi rusă P. Zaremsa şi F. Levitzky şi cei ai Casei de Depuneri şi Consemnaţiuni C. Ionescu şi Gr. Zaharia.

Ambele procese –verbale poartă semnătura consulului român la Moscova P.Guerin.

Situaţia finală a celor două transporturi la Moscova este următoarea:

Primul transport :

1738 casete conţinând stocul metalic de aur al Băncii Naţionale - 314.580.456,84 lei aur şi cele 2 casete conţinând bijuteriile M.S. Regina Maria – 7.000.000 lei aur.

Al doilea transport:

188 casete conţinând – aur efectiv din stocul metalic al B.N.R – 574.523,57 lei
arhiva B.N.R. – 500.000 lei aur
titluri, efecte, depozite şi alte valori proprietatea Băncii – 1.593.762.197,52 lei aur.

1621 casete conţinând – numerar, bijuterii, tablouri şi alte diferite depozite făcute Casei de Depuneri de particulari, instituţii publice şi private –
7.500.000.000 lei aur.

Total:

3549 casete conţinând valori în suma totală de 9.416.417.177,93 lei aur.

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

De adăugat că adevărata valoare a depozitului făcut în Rusia de Casa de Depuneri reprezintă o cifră mult mai mare pentru că în componența lui au intrat şi obiecte unice care nici nu pot fi evaluate.

Printre valorile trimise în Rusia:

"*(...) o parte din arhivele statului şi ale ministerelor, actele orăşeneşti ale Braşovului, aduse la Bucureşti ca să fie salvate, picturile lui Grigorescu şi alte tablouri rare din pinacoteca statului şi din muzeul Kalinderul,...variatele gajuri ale Muntelui de Pietate, odoarele mănăstireşti din Moldova şi Muntenia, preţioasele colecţiuni ale Academiei Române, compuse din numeroase documente originale, 300 pergamente cu peceţi domneşti, 25 de volume manuscripte romane şi slavone, câteva tablouri în ulei, de mare valoare printre care şi portretul lui Avram Iancu, făcut după natură de pictorul Rosenthal, unele rarităţi printre care şi vestitele "Răspunsuri ale Mitropolitului Varlaam din 1645 la Catehismul calvinesc" (unicul exemplar cunoscut), colecţiunile de medalii şi monezi vechi moldoveneşti şi munteneşti, strânse cu osârdie de Dimitrie Sturdza, precum şi piesele rare ale muzeului nostru de antichităţi...cuprinzând şi vestita Cloşcă cu puii de aur, singura urmă de trecere a goţilor pe la noi (...). Durerea noastră este cu deosebire mare, când ne vin în minte odoarele lui Atanaric. Tezaurul de la Pietroasa era citat ca podoabă a României, în toate manualele străine de artă veche, descris în amănunţime şi râvnit de cele mai vestite muzee...O bună parte din tezaur fiind alcătuită din obiecte fără preţ, iar unele odoare mănăstireşti, cum sunt acele minunate evanghelii de la Neamţ, chivotele şi epitrachilul de la Bistriţa şi toate darurile lui Vasile Lupu şi ale soţiei sale Tudosa...monezile şi medaliile vechi româneşti ale Academiei şi comorile de la Pietroasa fiind unice, nu se pot plăti cu tot aurul lumii. Când a venit panica şi au început să se strângă cu înfrigurare toate bogăţiile spre a fi trimise la Moscova, un singur om nu a voit să cedeze valorile ce le avea sub supravegherea sa: starețul mănăstirii Secul din județul Neamț...Numele starețului care a văzut limpede şi nu a avut încredere în Rusia țaristă, opunându-se cu hotărâre...ca să predea odoarele mănăstireşti este protosinghelul Ilarion Bălăiță*".[22]

Situația tezaurului în timpul revoluției din Rusia

În martie 1917 izbucneşte revoluția, iar la 15 martie țarul Nicolae al II-lea abdică.

După cucerirea puterii de către bolşevici, în noiembrie 1917 Comitetul Revoluționarilor nu-şi mai ia răspunderea pentru garantarea tezaurului român.

Din această lună problema securității tezaurului la Kremlin devine tot mai grea. Se pune problema mutării lui în America.

Dl. Guerin recomandă guvernului luarea unor măsuri grabnice pentru strămutarea tezaurului în America şi cere să se obțină din partea aliaților o intervenție colectivă a reprezentanților lor la Petrograd pe lângă Comitetul Revoluționar pentru asigurarea tezaurului nostru.

Intervenția a fost făcută în acest scop pe lângă ambasadorul Americii la Petrograd rămânând fără rezultat.

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

Precum reiese dintr-o telegramă a ministrului de finanțe către domnul Diamandy ministrul român la Petrograd aliații au refuzat de a garanta siguranța transportului din Moscova în Statele Unite ale Americii, lucru care nu s-ar fi putut face în acel moment când revoluția era în plină desfăşurare.

Reprezentanții Americii aflați la Moscova s-au implicat cu toată hotărârea în asigurarea transportului, în timp ce la Paris, V. Antonescu insista pe lângă puterile aliate să obțină garanția acestora şi a statelor neutre asupra tezaurului.

Aliații refuzând să garanteze asigurarea transportului, singura aliată rămâne America.

Deşi colonelul canadian Boyle avea propuneri de transportare a tezaurului prin Siberia către America, totuşi guvernatorul Băncii Naționale, I.G. Bibicescu a refuzat propunerea motivând că transportul cu Transsiberianul în vremuri atât de tulburi n-are nici o şansă să ajungă la destinație, dar americanii asigurau României restituirea integrală a tezaurului sau contravaloarea lui în aur.

Dar prețul acestui angajament era ceva mai mare decât jumătatea valorilor noastre aflate la Moscova. În cazul în care acordul ar fi fost perfectat ne rămânea restul din tezaur, care tot era mai bun decât nimic.[23]

Cuprinse de valul revoluției, trupele ruseşti aflate pe teritoriul României îşi părăseau posturile de pe front lăsând descoperite unitățile române, încălcând astfel promisiunile făcute la începutul războiului, practicau jafuri şi acțiuni ostile; Moldova era asaltată de bolşevicii ruşi în opinia cărora România trebuia desființată şi începe propaganda în rândul populației şi armatei, lansând acțiuni periculoase periclitând astfel siguranța națională.

În decembrie 1917, la Socola, în gara rusească din Iaşi s-a instalat Statul Major sovietic ce urmărea detronarea regelui Ferdinand şi, implicit, instaurarea regimului bolşevic.

Teama României era că eventualele acțiuni împotriva bolşevicilor ar avea drept consecință pierderea tezaurului. Cu toate acestea se decide de către Guvern eliminarea grupului de bolşevici din Socola (22 decembrie 1917).

În ianuarie 1918, aliații solicită României să participe la campania din Ucraina prin care încercau să împiedice pacea separată pe care bolşevicii vroiau s-o încheie cu Germania. Fiind silită la acțiuni antiruseşti, România încearcă să-şi ia măsuri de precauție în privința tezaurului şi hotărăşte să-l cedeze Puterilor Aliate pentru garantarea împrumuturilor acordate în timpul războiului, dar cu condiția să-i fie restituit după pace.

Reprezentanții Franței, Angliei, Statelor Unite se implică în această acțiune, iar la sfârşitul lunii ianuarie, V. Antonescu în urma demersurilor făcute la Paris pe lângă guvernul francez a reuşit să obțină o garanție verbală şi nu scrisă din partea lui Clemenceau că i se garantează suma de 310 milioane lei aur din tezaurul de la Moscova.

Răspunsul venea după ce Clemenceau obținuse şi consimțământul marilor Aliați.

În urma acestor garanții, România îşi permite să treacă Prutul la 20 ianuarie pentru eliberarea Basarabiei, pe care bolşevicii o proclamaseră Republica

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

Democratică Moldovenească. Drept răspuns, bolşevicii l-au arestat pe Diamandy care a fost încarcerat şi, apoi, eliberat după trei zile din fortăreaţa Petru şi Pavel, în urma protestelor unanimităţii reprezentanţilor diplomatici la Moscova : "*Noi (...) şefi ai misiunilor diplomatice ale tuturor naţiunilor, acreditaţi în Rusia,(...) profund mâhniţi de arestarea ministrului plenipotenţiar şi manifestând solidaritatea faţă de încălcarea inviolabilităţii diplomatice (...) declarăm necesitatea eliberării imediate a domnului Diamandy şi a membrilor ambasadei sale"*.

Lenin motivează că Diamandy a fost arestat în virtutea unor circumstanţe excepţionale care nu sunt prevăzute în nici un fel de tratate diplomatice şi de nici un fel de cutume diplomatice. Au urmat mai multe încercări ale diplomaţilor prezenţi în Rusia de a-l convinge pe Lenin că există anumite norme care garantează inviolabilitatea persoanelor din corpul diplomatic.

În schimb, Lenin obiectează declarând că pentru un socialist viaţa a mii de soldaţi este mai scumpă decât liniştea unui singur diplomat (…).[24]

La 26 ianuarie Troţki anunţa ruperea relaţiilor diplomatice : *"(...) În semn de protest şi de avertisment, Sovietul Comisarilor Poporului a arestat pentru o scurtă perioadă de timp pe ambasadorul român (...)*

Sovietul Comisarilor Poporului hotărăşte :

1. Toate relaţiile diplomatice cu România încetează. Legaţia română şi în general, toţi reprezentanţii autorităţilor române se expulzează pe cea mai scurtă cale dincolo de frontieră.

2. Tezaurul României , aflat în păstrare la Moscova, se declară intangibil pentru oligarhia română. Puterea sovietică îşi asumă răspunderea de a păstra acest tezaur pe care îl va predea în mâinile poporului român.

3. Scerbacev, fostul comandant-şef al frontului român, care s-a ridicat împotriva revoluţiei, este declarat duşman al poporului şi pus în afara legii ". [25]

Dar când se va întâmpla acest lucru? În aceste condiţii dificile, un răspuns la o asemenea întrebare este greu de dat.

Întreg tezaurul şi toate celelalte valori, stocuri de bilete de bancă în valoare de 40 milioane, împreună cu tipografia Băncii Naţionale au fost sechestrate de guvernul sovietic. Protecţia intereselor româneşti în Rusia a fost preluată de ambasadorul francez, Noulens, care informează pe consulul francez Labonne, din Moscova că tezaurul românesc depus la Kremlin a fost cedat aliaţilor cu drept de proprietate, garanţie a restituirii împrumuturilor făcute de România şi-l roagă a comunica acest lucru şi guvernului sovietic.

Domnului Labonne i se alătură şi consulul englez la Moscova. La 27 februarie Fritsche, comisarul afacerilor străine rus, cere cheile consulului francez de la depozitul tezaurului, pretextând că trebuie să ridice opt lăzi care aparţineau Sovietelor, lucru care în realitate este fals.

Acele opt lăzi ridicate de comisar de la Sudnaia Kassa aparţineau B.N.R. şi conţineau 960.000 bilete a 2 lei definitiv imprimate, în valoare de 1.920.000 lei.

La propunerea lui Fritsche, Labonne a replicat : "(…) Am atras atenţia dl. Fritsche că în principiu n-aş consimţi să predau depozitul de acte sau valori

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

încredințate de către România Franței nici unei alte persoane decât reprezentantului oficial al României.

Dl. Fritsche a răspuns atunci că starea de război dintre România şi Rusia îi dădea dreptul să confişte proprietățile româneşti şi a menținut în mod formal cererea de a i se preda cheile. „*În această situație, am redactat un protocol prin care am constatat că numai în fața forței am cedat, predând cheile.*

Pe de altă parte le-am cerut consulilor generali ai Angliei şi Statelor Unite să binevoiască a asista la remiterea cheilor şi la semnarea acestui protocol.
(...) domnul comisar al afacerilor externe şi-a modificat atitudinea şi m-a întrebat dacă aş consimți să-i remit cheile fără a folosi termenii "cedând forței" cu condiția : de remitere temporară, de descuiere a uşilor şi vizitare în prezența mea (...)".[26]

Această operațiune s-a desfăşurat în prezența lui Levitzky, director la Sudnaia Kassa, a comisarului Fritsche şi a secretarului Consulatului Franței, Marc Haullegotte.

Aceste opt lăzi au fost transportate la Odessa şi apoi la Sevastopol unde au fost găsite de germani în posesia lui I. Rubinstein şi Gh. Mihai Bujor.

Guvernul român încheie la 9 martie 1918, prin mijlocirea colonelului Boyle, un fel de acord de pace cu Racovsky ca delegat al Sovietelor, înțelegere care prin încheierea păcii nu a mai fost pusă în practică.

O altă intervenție în chestiunea tezaurului a fost făcută de Al. Marghiloman care în timpul tratativelor de la Brest-Litovsk între germani şi ruşi, s-a adresat dl. Horstman, şeful Direcției Politice a Misiunii germane din Bucureşti pentru a pune chestiunea în discuție în timpul tratativelor.

Dar această propunere a fost transmisă la Berlin fără a avea vreun efect practic.

Cheile de la compartimentele unde se aflau depozitate valorile B.N.R., ale Casei de Depuneri şi Consemnațiuni şi ale altor instituții au rămas în păstrarea consulului francez până în august 1918; înainte de a fi arestat, Labonne de acord cu delegații B.N.R. aflați la Moscova le-a predat consulului Danemarcei care a devenit de la acea dată reprezentant şi al intereselor Franței şi ale României la Moscova. Acesta silit la rândul său să părăsească Rusia, după consultarea cu delegații B.N.R. a luat cheile la Copenhaga, de unde urmau să fie expediate Ministrului de Externe la Paris.

După expulzarea consulului danez, interesele româneşti ca şi cele ale Franței şi Danemarcei au fost reprezentate de consulul Norvegiei.

În august 1918, dorind să profite de relațiile amicale dintre consulul danez şi Cicerin, Banca Națională a trimis la Moscova pe inginerul Dobrovici cu însărcinarea de a obține, cu ajutorul consulului norvegian, autorizația pentru repatrierea arhivei, bancnotelor tipărite şi hârtiei de imprimat bancnote , sechestrate la tipografia din Moscova a Băncii Naționale.

Cum era de aşteptat, Cicerin refuză aceasta propunere răspunzând prin adresa nr.335/9 septembrie 1918 că nu poate lua nici o hotărâre fără avizul prealabil al "tovarăşului" Racovski. Avizul lui Racovski referitor la acest subiect nu a fost niciodată semnat.

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

PROBLEMA TEZAURULUI ÎN FAȚA CONFEINȚELOR INTERNAȚIONALE

Conferința de pace de la Paris

Chestiunea tezaurului a fost un subiect de discuție în cadrul acestei conferințe deschisă la 18 ianuarie 1919, memoriul fiind citit de G. Danielopol în fața Comisiei Reparațiilor la 8 aprilie : *"(...) Guvernul imperial rus a dat un act de primire a sumelor şi s-a declarat garant al întoarcerii lor; mai târziu puterile aliate au dat de asemenea garanția lor.*[27]

Poate n-ar fi de dorit să i se ceară Germaniei, ca o categorie de despăgubiri, dar dl. Danielopol consideră că faptul de a face Germania garantă a acestei restituiri ar putea avea ca efect prezervarea acestor bunuri şi asigurarea lor (...)".[28]

Aceasta este una din tezele susținute în memoriile adresate de delegația României, ce de a doua este ca Marile Puteri ale Antantei, garantând României acest tezaur în februarie 1918 aveau obligația să sprijine revendicările acesteia şi să accepte formula propusă de ea pentru a-şi putea recupera bunurile sechestrate la Moscova.

Cu privire la această problemă preşedintele Comisiei sugera că această problemă este de competența Comisiei financiare, dar fără nici un rezultat.

Acelaşi rezultat a avut şi intervenția lui I.I.C.Brătianu cu memoriul trimis la 23 iunie 1919 d-lor Clmenceau , Klotz şi mareşalului Foch. Lui Brătianu i s-a răspuns de către ministrul de finanțe francez Klotz că aliații nu au primit de la germani nici o cantitate de aur în contul României.

Încercările de recuperare nu s-au oprit, dar tratativele cu privire la tezaur au fost în strânsă legătură cu alte probleme pe care România le avea de negociat cu Rusia. Astfel la 7 iulie 1920 o scrisoare originală a lui M.Litvinov trimisă lui D.N.Ciotoroi, preciza că "*Guvernul sovietic al Rusiei şi al republicii Ucraina sunt gata să discute cererile teritoriale şi monetare ale guvernului român, în scop de a asigura pacea între aceste țări*".

Cu această ocazie Litvinov a negat zvonul că "*aurul românesc ar fi fost pus în circulație de guvernul rus pentru nevoile lui comerciale*".

Conferința de la Copenhaga

În perioada 9-14 februarie 1920 au avut loc la Copenhaga convorbiri între guvernul român reprezentat de D.N.Ciotoroi şi cel rus reprezentat de Maksim Litvinov. De menționat că această conferință este primul contact dintre cele două țări după ruperea relațiilor diplomatice cu România. Prin telegrama nr.56 trimisă către Al. Vaida-Voievod, Ciotoroi dezvăluie că a avut la 9 februarie o discuție cu Litvinov privind problema Basarabiei şi dreptul basarabenilor de a dispune de ei înşişi şi înapoierea tezaurului de la Moscova. Neavând instrucțiunile din partea guvernului această discuție nu poate fi considerată oficială. Litvinov era interesat de această înțelegere cu România pentru că se temea ca nu cumva țara noastră să devină conducătoarea unei coaliții de armate occidentale antiruseşti. Aceste tatonări neoficiale s-au datorat intervenției guvernului britanic condus de Loyd George care l-a trimis pe emisarul O'Grady la Copenhaga.

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

Conferința de la Varşovia

Întrevederile de la Varşovia s-au desfăşurat pe parcursul a şase întâlniri, în perioada 22 septembrie – 25 octombrie 1921. Delegația română a fost condusă de diplomatul Gheorghe Filality, iar din componența ei mai făceau parte Dimitrie Ciotoroi şi Constantin Paraschivescu. Delegația sovietică era condusă de Lev Karahan şi activiştii de partid Evgheni Paşukanis şi Boris Sandomirski. Chiar din prima şedință, aceea din 22 septembrie, diplomatul rus prezintă programul celor zece puncte pe care delegația sovietică dorea să le discute . Era vorba despre :

1.“ Problema Basarabiei, ocupată pentru un moment de trupele române , în ciuda tratatului dintre Rusia şi România privind evacuarea acestei provincii”.
2.Reglementarea frontierei comune.
3.Regularizarea navigației pe Dunăre.
4.Problema datoriilor reciproce.
5.Restabilirea relațiilor comerciale.
6.Restabilirea relațiilor diplomatice şi consulare.
7.Protejarea minorităților.
8.Neamestecul reciproc în afacerile interne.
9.Lichidarea bandelor ce trec din Basarabia în Rusia pentru a comite acte de violență.
10.Încheiera unei convenții speciale privind restabilirea comunicațiilor poştale, telegrafice şi de cale ferată.”[29]

Ciotoroi a explicat motivele pentru care chestiunea Basarabiei nu poate fi pusă în discuție:

a) Din punct de vedere istoric şi național, face parte integrală din România de la 1812.

b) Din punct de vedere etnic, populația Basarabiei este în majoritate română.

c) Din punct de vedere al principiului naționalităților, populația Basarabiei s-a unit cu patria – mamă prin decizia Sfatului Țării 27 martie/9 aprilie 1918 al Republicii Moldovei recunoscută de guvernul Krenski.

d) Armatele române nu au trecut Prutul decât după decizia Sfatului Țării de a se uni cu România şi la cererea basarabenilor. Karahan încerca să convingă că rediscutarea problemei Basarabiei era firească: “*Faptul că România a căutat să obțină, printr-un tratat din 1920, aprobarea Marilor Puteri în problema Unirii a demonstrat că actele Sfatului Țării din 27 martie sunt nule*”. [30]

Cu toate acestea, autoritățile de la Bucureşti şi cele de la Varşovia au fost informate de Filality că Lev Karahan, la 24 septembrie într-o discuție neoficială i-a propus delegatului român că Rusia Sovietică era gata sa renunțe la discutarea problemei Basarabiei şi a celei privind minoritățile, cu condiția ca România, la rândul ei, să renunțe la pretențiile privind restituirea tezaurului şi la celelalte pretenții față de Soviete.[31]

Practic, Karahan propune principiul „*tocmelii*”.

Diplomatul sovietic nu putea să-l asigure pe Filality că tezaurul mai era întreg: „*Când Moscova era amenințată de Denikin, am început evacuarea lucrurilor de preț*

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

şi deci şi a tezaurului român, care a fost transportat fie la Nijni-Novgorod, fie la Perm, fie aiurea. Nu v-aş putea spune dacă toate lăzile au fost readuse la Moscova, dar desigur că tezaurul nu mai poate fi intact. Când veţi avea un reprezentant la noi se va ocupa de această chestiune şi desigur că i se vor pune la dispoziţie lăzile ce se vor mai găsi. Şi apoi văd că faceţi atâta caz pentru mizerabila sumă de nici o sută milioane ruble aur la care se ridică întregul d-voastră stoc metalic. Admiteţi, sper, că Basarabia face ceva mai mult". Iată şi replica lui Filality : „... nu e vorba numai de valoarea sumei, ci de faptul că v-aţi apropiat un lucru pe care eraţi obligat să-l respectaţi ca fiind intangibil şi apoi pe lângă bani şi metale, mai erau acolo acte de familie, de proprietate, documente care nu au nici o valoare pentru dvs, dar au una inestimabila pentru interesaţi. Cum rămâne cu ele?(...)".[32]

Ministrul de Externe, Take Ionescu îi atrăgea atenţia lui Filality să continue negocierile atâta timp cât se va putea, cu condiţia expresă „*să nu acceptăm să discutăm chestiunea Basarabiei în nici o manieră*".[33] Take Ionescu solicita să se pună în discuţie faptul că Rusia nu era stat riveran al Dunării, astfel insistenţele sale asupra negocierii „*problemelor Dunării*" i se păreau fără nici un fel de obiect.

Delegatul român a protestat asupra includerii de prevederi speciale privind minorităţile, pe baza faptului că această chestiune a fost dezbătută de Liga Naţiunilor, dar delegatul rus a răspuns prin faptul că deciziile Ligii nu au nici o putere asupra Rusiei.

La a treia şedinţă, şeful delegaţiei române a prezentat punctul de vedere al României şi anume acela că nu acceptă „*în nici un caz şi sub nici o formă*" să pună în discuţie legalitatea sau „caracterul definitiv al Unirii Basarabiei cu România". Filality continua că dacă partea sovietică este nemulţumită cu acest punct de vedere continuarea negocierilor nu mai aveau sens.[34]

În final, această constrângere a dat rezultate pentru că la 6 octombrie 1921, Lev Karahan a prezentat un nou punct de vedere al guvernul sovietic: de această dată România şi Polonia erau acuzate de faptul că ar fi încheiat o alianţă împotriva Sovietelor şi de încercarea lor de a atrage în această politică şi alte state. Pentru a restabili raporturi normale, Moscova solicita României să renunţe la Convenţiile de alianţă româno-polone. Acesta era un nou şantaj: Rusia venea cu propunerea că, în cazul în care un alt stat i-ar declara război, România să-şi proclame în mod automat neutralitatea. Rundele de negocieri ce au urmat, până la sfârşitul lunii octombrie 1921 s-au dovedit fără nici un rezultat; acest lucru datorându-se sovieticilor care arătau că „*problema Basarabiei nu poate fi trecută sub tăcere în timpul discuţiilor şi că argumentele României privind legalitatea posesiunii Basarabiei nu erau considerate valide din punctul de vedere sovietic*".[35]

Delegaţia română respingea ideea de a semna o declaraţie de neutralitate faţă de Rusia, act care ar fi dus la anularea alianţei româno-polone.

În concluzie, negocierile de la Varşovia au fost un eşec, nereuşind să rezolve nici un obiectiv din cele propuse din cauza perseverenţei Rusiei de a cere ca problema Basarabiei să constituie punctul forte al discuţiilor.

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

Bazându-se pe o hotărâre a *Conferinţei de la Cannes*, din 6 ianuarie 1922, guvernul român a supus chestiunea tezaurului la *Conferinţa economică de la Genova* din aprilie 1922 care într-o rezoluţie a statornicit ca guvernul rus să fie invitat a restitui guvernului român valorile depozitate la Moscova. Această hotărâre a fost comunicată la 2 mai 1922 prin intermediul Ministrului Afacerilor Externe al Franţei în mod oficial al delegaţiei ruseşti de la acea conferinţă, comunicare căreia nu i s-a dat din partea guvernului rus nici un răspuns.

În cadrul *Conferinţei internaţionale de la Lausanne* (decembrie 1922 - ianuarie 1923), C. Diamandy a avut misiunea de a discuta cu Cicerin; la 19 decembrie, Cicerin a oferit un aranjament general cu România având la punctul întâi " *recunoaşterea sub o formă oarecare de către soviete a alipirii Basarabiei la România contra tezaurului şi bijuteriilor Coroanei, făcând o totală lichidare a datoriilor reciproce*". [36]

Conferinţa româno-sovietică de la Viena (27 martie- 2 aprilie 1924)

Delegaţia României a fost reprezentată de C. Langa-Răşcanu, ministrul la Atena , iar cea a Rusiei de Krestinski, ambasador la Berlin.

Cicerin îi sugera reprezentantului rus Krestinski să utilizeze la conferinţă cuvântul „*plebiscit*" …*introduceţi acest cuvânt chiar din prima dvs. frază*".[37]

În instrucţiunile oferite de I.I.C Brătianu delegaţiei române figura la primul punct "*despărţirea chestiunii Basarabiei de aceea a tezaurului, pe temeiul convorbirilor noastre de la Lausanne* ".

Alte sugestii: că raporturile de bună vecinătate nu pot exista fără fixarea graniţei, or, fixarea graniţei înseamnă recunoaşterea unirii Basarabiei cu patria-mamă. Pe 28 martie a fost stabilită agenda care cuprindea următoarele puncte de lucru :

1. chestiunile teritoriale;
2. chestiunile economice şi financiare;
3. chestiuni juridice şi politice.[38]

Langa-Răşcanu a arătat clar că România îşi menţine refuzul de a începe convorbiri privind suveranitatea asupra Basarabiei. Krestinski i-a înmânat un memorandum scris în care erau expuse argumentele ruşilor că:

- Rusia a luat Basarabia de la România în 1812, care nu exista în acea vreme ;
- Guvernul român fusese de acord, în 1918, să evacueze provincia;
- Sfatul Ţării nu avea nici un drept să decidă destinul Basarabiei;
- Tratatul de la Paris din octombrie 1920, nu deţine valabilitate juridică etc.

Krestinski afirma că URSS rămâne credincioasă politicii sale pacifiste, ce condusese la stabilirea amicală a relaţiilor cu ţările vecine, exceptând România, atunci când insista că soarta Basarabiei ar trebui decisă printr-un plebiscit lucru ce trebuia respins de reprezentantul român conform sugestiilor primite de las I.I.C. Brătianu.

Delegaţia română a răspuns printr-o declaraţie formulată la şedinţa din 31 martie. Respingerea de către România a unui plebiscit, bazat pe faptul că dorinţa basarabenilor fusese în mod suficient exprimată prin votul Sfatului Ţării şi în trei alegeri succesive a fost urmată de o reformulare detaliată a cazului.

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

Datorită faptului că românii nu fost de acord cu acceptarea plebiscitului in Basarabia, practic, conferința de la Viena a fost un eşec. Din punctul de vedere al lui Litvinov singurul vinovat pentru eşecul conferinței este guvernul român.

„*Insuccesul conferinței are pentru noi si părți pozitive*, susține Litvinov, *el ne-a dat posibilitatea să reamintim încă o dată lumii întregi că în Sud-Estul Europei există o chestiune teritorială serioasă pe care nu o va rezolva nici conferința marilor ambasadori, nici Liga Națiunilor, dacă în această problemă nu va exista voința Republicilor Sovietice…şi să reamintim populației nefericite din Basarabia că nu este uitată de frații ei din Ucraina…Acum toți vor şti şi vor ține minte că orice sprijin material sau moral acordat României în problema Basarabiei va fi apreciat de noi ca un act ostil direct la adresa Republicilor Sovietice şi o participare indirectă la ocuparea unui teritoriu sovietic*. Practic, Litvinov lansa un avertisment, încercând să facă o propagandă negativă României.[39]

În perioada premergătoare şi în timpul desfăşurării conferinței, guvernul sovietic, prin serviciile speciale a pregătit o mişcare de revoltă în Basarabia, sub pretextul "prigonirii" clasei muncitoare, având drept scop crearea unei imagini de instabilitate social-politică la frontiera de răsărit a României; aceste acțiuni au continuat şi după eşec. Cât de necesar era să se mențină o stare de asediu în Basarabia a dovedit-o răscoala de la Tatar Bunar, din sudul Basarabiei, în septembrie 1924, pusă la cale de conducerea bolşevică şi cu muniții furnizate de bandele de comunişti de peste graniță.

Restituirea arhivelor şi operele de artă revendicate

Din toate lucrările depozitate la Moscova, până în octombrie 1941 au fost restituite României arhivele statului şi ale instituțiilor particulare în 1443 lăzi, pe baza unui protocol de remitere[40] semnat la Comisariatul Afacerilor Străine din Moscova, de directorul politic pentru chestiunile româneşti, Stein şi de către ministrul Ciuntu.

Pe lângă restituirea arhivelor au fost returnate cu unele lipsuri documente şi manuscrise ale Academiei Române.

Printre operele de artă restituite amintim:

- opere de artă din Pinacoteca statului;
- operele de artă din colecțiile Muzeului Kalinderu din Bucureşti;
- obiectele de artă din Muzeul Național de Antichități din Bucureşti;
- obiectele de artă din colecția Nicolae Bălănescu din Bucureşti;
- operele de artă din mănăstirile: Slatina, Agapia, Neamțu, Secu, Cozia, Dintr-un singur lemn,Tismana, Arnota,Horezu, Bistrița, Surpatele, Episcopia Râmnicului, Biserica Cuvioasa Paraschiva etc.

Decontul general în cifre:[41]

Stat monede aur, argint	315 682 040 lei aur
Bănci monede aur, argint	2 979 384 lei aur
Particulari bijuterii	4 43 310 843 lei aur
Bănci şi particulari, efecte străine	85 872 194 lei aur
Bănci şi particulari, obiecte valori	104 276 282 lei aur

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

Opere de artă, obiecte de valoare ale statului 2 506 166 652 lei aur
Opere de artă , obiecte de valoare ale particularilor 1 185 658 216 lei aur

În decontul său general, colonelul Manolescu ajunge la cifra finală de 10.867.751.410 lei aur, credit şi 271. 132 .084 lei aur debit faţă de Rusia.

CONSECINŢELE EVACUĂRII TEZAURULUI LA MOSCOVA

Pe plan cultural, a fost resimţită lipsa operelor de artă şi a documentelor, dar şi a obiectelor mănăstireşti; muzeele, bibliotecile şi arhivele nemaiposedând aceste valori unice.

Documentele constituiau pentru noi actele cele mai autentice de proprietate asupra acestui teritoriu.

Bibliile scrise cu mâna, ferecate în aur şi argint şi bătute cu pietre rare, odăjdiile lucrate de domniţe cu fir scump, icoanele făcătoare de minuni, candelele, crucile şi cădelniţele grele bătrâneşti, toate au dispărut ca prin farmec. Cultura românească se găsea în impas. Să mai adăugăm faptul că instituţiile publice şi particulare (Banca Naţională, Casa de Depuneri, Academia Română, Creditul Rural) ce şi-au trimis la Moscova depozitele, arhivele s-au confruntat cu multe neajunsuri, mari pagube şi destule greutăţi după urma acestei operaţii, dintre care multe nu au fost încă învinse.

Pe plan financiar, în cazul efectelor publice trimise la Moscova , România nu a avut nici o pierdere. În conformitate cu legea promulgată la 15 septembrie 1920, instituţiile de credit, judeţele, comunele, societăţile anonime şi în comandită pe acţiuni au eliberat titularilor duplicate pentru titlurile, obligaţiunile, acţiunile şi foile de cupoane evacuate.

Numărul duplicatelor Moscova emise de Ministerul de Finanţe până la 1 ianuarie 1934: 267.666 duplicate Moscova în suma de 346.306.600 lei, din valoarea totală a efectelor publice de aproximativ 355 milioane lei aur evacuate.

Această chestiune a stârnit o chestiune aprigă. Au fost foarte rare cazurile în care au apărut titlurile originale pentru care s-au emis duplicatele.

Cercetările au dovedit faptul că duplicatele s-au eliberat greşit din cauza mijloacelor insuficiente de informare.

Deponenţii reclamau cu insistenţă depozitele ; această chestiune era delicată pentru că nu se cunoştea valoarea exactă a depozitelor ce li se predaseră instituţiilor pentru că nu au fost verificate conţinutul pachetelor şi neavând mijloacele financiare necesare pentru a acoperi despăgubirile cerute, instituţiile se aflau într-o situaţie delicată.

Din punct de vedere juridic plângerile deponenţilor erau juste. În această situaţie, instanţele judecătoreşti au fost chemate să împace părţile, acestea dând dreptate deponenţilor, obligându-i pe depozitari să le restituie acestora valorile în momentul în care vor intra în posesia lor.

O consecinţă directă a fost neîncrederea deponenţilor români în instituţiile statului.

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

O măsură luată de instituții după război este aceea ca la primirea pachetelor de valori să fie verificate conținutul lor.

Inflația monetară produsă de emisiunile făcute pentru stat şi acoperite cu bonuri de tezaur, trimiterea tezaurului la Moscova de către Banca Națională nu se putea folosi efectiv, slăbirea creditului țării, soldarea deficitară a comerțului extern şi a bugetelor au fost cauzele principale care au contribuit la mişcarea puterii de achiziție a valutei naționale.

În tabelul următor, observăm evoluția cursului mediu anual al leului pe piața oficială, de la 1920 până la 1929 :

Aur monede în tezaur	lei	144 470 461
Aur lingouri	lei	12 663 897
Aur depozitat în străinătate	lei	98 433 385
Tezaurul evacuat la Moscova	lei	315 179 980
Rente aur	lei	3 925 000
Bonuri de tezaur	lei	6 623 713 333

Din tabel deprindem concluzii foarte clare : față de dolar, francul elvețian, lira sterlină, francul francez şi lira italiană cursul leului scade neîncetat de la 1920 până în 1924 când se simte o uşoară creştere. Apoi, în anii 1925-1926 micşorarea valorii leului în raport cu monedele menționate se accentuează, observându-se o creştere sensibilă față de francul francez şi lira italiană.

După aplicarea reformei monetare din 19 mai 1925, efectele se resimt, astfel în 1927-1928 cursul leului creşte vertiginos, dar această revalorizare a fost prea puțin sesizată, din cauza prețurilor ridicate ale mărfurilor.

Deprecierea leului a influențat viața economică sub toate aspectele. Prețurile mărfurilor au urcat necontenit. Echilibrul dintre producție şi consum s-a sfărâmat. Vânzările pe credit s-au limitat, dar se dezvoltau speculații de tot felul. Economiile au fost devalorizate. În timp ce creditorii au sărăcit, debitorii s-au îmbogățit. Acest haos a luat sfârşit prin legea stabilizării monetare de la 7 februarie 1929.

Până la această dată, aurul trimis de Banca Națională la Moscova în valoare de 315.179.980 lei, a figurat în activul bilanțului său, reprezentând o parte din acoperirea biletelor puse în circulație.

Această situație numai putea exista după înfăptuirea stabilizării monetare deoarece conform art.31 din noile statute "*biletele sun convertibile la purtător şi la vedere la sediul central al Băncii şi după alegerea acesteia, fie în monede aur având curs legal, fie în devize străine convertibile în aur*"… [42]

Stocul de aur al Băncii Naționale – care se afla la sfârşitul primului război mondial în străinătate se ridica la 493.730.430,41 lei aur.

Greşeala evacuării tezaurului la Moscova a avut consecințe directe asupra dezvoltării financiare a României în perioada postbelică.

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

1 Leonid Brejnev
2 generalul Berthelot
3 Drept urmare a acestei decizii, tezaurul B.N.R. va fi evacuat la Iaşi.
4 "Monitorul Oficial ", nr.189 din 20 nov 1916.
5 C.I. Băicoianu "Istoria politicei noastre monetare şi a Băncii Naţionale, 1914-1920", vol III, p.139-140
6 Viorica Moisiuc, Ion Calafeteanu, C-tin Botoran, "Tezaurul României la Moscova" Documente (1916-1917), Ed. Globus, Bucureşti, 1993.
7 "Argus", 19 martie 1922; Aristide Blank, Economice, I, Bucureşti, 1932, p.64, 151-152.
8 I.G.Bibicescu, "Opt ani în Banca Naţională", p.25
9 ibidem, p.25-26.
10 Arh. M.A.E., fond 71/1914, E2, Partea I, vol. 183, f. 9.
11 Arh. M.A.E., fond 71/1914, E2, Partea I, vol.183, f.48.
Consiliul care a aprobat transportul tezaurului era format din : I.I.C.Brătianu, I.G.Duca, Gh.Mârzescu, V.Antonescu, E.Constantinescu, Al.Constantinescu, M.Pherechide, C.I.Istrate,M.G.Cantacuzino, Vintilă Brătianu,Take Ionescu, D.Greceanu.
12 Ahr. M.A.E., fond 71/1914, E2, Partea I, vol 183, f.50-53.
13 Ahr. M.A.E., fond 71/1914, E2, Partea I, vol.183, f.54-60, Acest protocol a fost semnat de: Vasil Iacovlevci Kovalniţki, N.V.Veniaminov, V.I. Iacovlev şi Th. Capitanovici, M.Z. Dumitrescu şi A. Saligny, în patru exemplare şi în prezenţa consulului român la Moscova P. Guerin
14 Primite pe valoarea arătată pe etichetele sacilor sigilaţi.
15 Acceptate pe valoarea şi greutatea declarată.
16 Acceptată pe valoarea declarată fără a fi deschise.
17 Primite pe valoarea declarată nefiind deschise.
18 Mihai.Gr.Romaşcanu, " Tezaurul român de la Moscova", Ed. Globus, Bucureşti, 1934.
19 Protocolul din 27 iunie 1917, Arh. M.A.E., fond 71/1914, E2, Partea I, vol.183, f.64-67.
20 Anexa XII, Mihail Gr. Romaşcanu, "Tezaurul român de la Moscova", Ed.Globus, Bucureşti,1934.
21 Anexa XIII, ibidem.
22 Mihail Gr. Romaşcanu , "Tezaurul român de la Moscova", Ed.Globus, Bucureşti,1934, P.40-42
23 Ibidem.
24 "Relaţiile româno-sovietice", doc. 6, p.11-12
25 "Relaţiile româno-sovietice" p.15-16, doc.9.
26 Ahr. M.A.E., fonf 71/1914, E2, Partea I, vol.183, f. 87-90, Raport al consulului Franţei la Moscova, către ambasada franceză la Petrograd.
27 Este vorba de consimţământul aliaţilor care garantau României suma de 310 milioane din aurul Băncii Naţionale aflat la Moscova, dar cum acest acord era unul verbal din partea lui Clemenceau a fost considerat nesocotit în faţa Conferinţei.
28 Mihail Gr. Romaşcanu, " Tezaurul român de la Moscova", Ed.Globus, Bucureşti, 1934.
29 Doc.98, p.136, "Protocolul nr. 1 al convorbirilor româno – sovietice".
30 Arh. M.A.E., fond 71/1920-1940 URSS, vol.134, f.170.
31 Arh. M.A.E., fond 71/1920-1940 dosare speciale, vol.43, f.40-41
32"Relaţiile româno-sovietice", doc. 100, p.141.
33 Arh. M.A.E., fond 71/1920-1944 Dosare Speciale, vol.43, f.62.
34 Această idee era mai degrabă o strategie de a-i obliga pe ruşi să renunţe la acuzaţia privind ocuparea Basarabiei de către trupele române.
35 Arh. M.A.E.,fond 71/1920-1944 URSS, vol.134, f.205.
36 Este vorba de acelaşi principiu al "tocmelii".
37 "Relaţiile româno-sovietice", doc. 147, p. 219.
38 Protocolul nr. 2 din 28 martie 1924, "Relaţiile româno-sovietice", p.229.
39 Declaraţia lui Maskimovici Litvinov, " Relaţiile româno-sovietice" 8 aprilie 1924, p.154.
40 Protocolul din 31 mai 1935, nu a fost găsit în arh. M.A.E., conform Viorica Moisuc ,"Tezaurul României la Moscova", Ed.Globus, Bucureşti, 1993, p.146.
41 Conform dl. Int. Lt. Colonel M.Gr. Manolescu pe baza dosarelor Ministerului de Finanţe la 25 iunie 1925.
42 Victor Slăvescu, "Curs de monedă, credit, schimb", Craiova, 1932, p.354.

Andreea TUTUNARU
Universitatea Bucureşti
Facultatea de Istorie

Reichs-Gesetzblatt

Jahrgang 1919

Nr. 140

Inhalt: Gesetz über den Friedensschluß zwischen Deutschland und den alliierten und assoziierten Mächten. S. 687.

(Nr. 6958) Gesetz über den Friedensschluß zwischen Deutschland und den alliierten und assoziierten Mächten. Vom 16. Juli 1919.

Die verfassunggebende deutsche Nationalversammlung hat das folgende Gesetz beschlossen, das nach Zustimmung des Staatenausschusses hiermit verkündet wird:

Artikel 1

Dem am 28. Juni 1919 unterzeichneten Friedensvertrage zwischen Deutschland und den alliierten und assoziierten Mächten und dem dazugehörenden Protokolle sowie der am gleichen Tage unterzeichneten Vereinbarung über die militärische Besetzung der Rheinlande wird zugestimmt.

Der Friedensvertrag, das Protokoll und die Vereinbarung werden nachstehend veröffentlicht.

Artikel 2

Dieses Gesetz tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.

Berlin, den 16. Juli 1919.

Der Reichspräsident
Ebert

Der Präsident des Reichsministeriums
Bauer

Par « ports » on devra comprendre le môle Nord-Est, le mur de l'Ouest, les brise-lames extérieurs et intérieurs, les terrains gagnés sur la mer à l'intérieur de ces brise-lames, ainsi que tous les travaux, fortifications et constructions d'ordre naval et militaire, achevés ou en cours, à l'intérieur des lignes joignant les positions ci-dessous, portées sur la carte n° 126 de l'Amirauté britannique du 19 avril 1918:

a) latitude, 54° 10′ 49″ N.; longitude, 7° 53′ 39″ E.;

b) latitude, 54° 10′ 35″ N.; longitude, 7° 54′ 18″ E.;

c) latitude, 54° 10′ 14″ N.; longitude, 7° 54′ 00″ E.;

d) latitude, 54° 10′ 17″ N.; longitude, 7° 53′ 37″ E.;

e) latitude, 54° 10′ 44″ N.; longitude, 7° 53′ 26″ E.

L'Allemagne ne devra reconstruire ni ces fortifications ni ces établissements militaires, ni ces ports, ni aucun ouvrage analogue.

The term « harbours » shall include the north-east mole, the west wall, the outer and inner breakwaters and reclaimed land within them, and all naval and military works, fortifications and buildings, constructed or under construction, between lines connecting the following positions taken from the British Admiralty chart No. 126 of April 19, 1918:

a) lat. 54° 10′ 49″ N.; long. 7° 53′ 39″ E.;

b) — 54° 10′ 35″ N.; — 7° 54′ 18″ E.;

c) — 54° 10′ 14″ N.; — 7° 54′ 00″ E.;

d) — 54° 10′ 17″ N.; — 7° 53′ 37″ E.;

e) — 54° 10′ 44″ N.; — 7° 53′ 26″ E.

These fortifications, military establishments and harbours shall not be reconstructed nor shall any similar works be constructed in future.

SECTION XIV.

RUSSIE ET ÉTATS RUSSES.

Article 116.

L'Allemagne reconnaît et s'engage à respecter, comme permanente et inaliénable, l'indépendance de tous les territoires qui faisaient partie de l'ancien Empire de Russie au 1er août 1914.

Conformément aux dispositions insérées aux articles 259 et 292 des Parties IX (Clauses financières) et X (Clauses économiques) du présent Traité, l'Allemagne reconnaît définitivement l'annulation des Traités de Brest-Litovsk, ainsi que de tous autres traités, accords ou conventions passés par elle avec le Gouvernement Maximaliste en Russie.

SECTION XIV.

RUSSIA AND RUSSIAN STATES.

Article 116.

Germany acknowledges and agrees to respect as permanent and inalienable the independence of all the territories which were part of the former Russian Empire on August 1, 1914.

In accordance with the provisions of Article 259 of Part IX (Financial Clauses) and Article 292 of Part X (Economic Clauses) Germany accepts definitely the abrogation of the Brest-Litovsk Treaties and of all other treaties, conventions and agreements entered into by her with the Maximalist Government in Russia.

Unter »Häfen« sind zu verstehen:

Die Nordost-Mole, der Westdamm, die äußeren und inneren Wellenbrecher, die Geländeteile, die innerhalb dieser Wellenbrecher dem Meere abgewonnen sind, sowie alle vollendeten oder im Bau befindlichen Marine- und Militäranlagen, -befestigungen und -bauten innerhalb der Linien, welche die nachstehenden Orte, so wie sie auf der Karte Nr. 126 der britischen Admiralität vom 19. April 1918 verzeichnet sind, verbinden:

a) Nördliche Breite 54° 10′ 49″;
Östliche Länge 7° 53′ 39″;

b) Nördliche Breite 54° 10′ 35″;
Östliche Länge 7° 54′ 18″;

c) Nördliche Breite 54° 10′ 14″;
Östliche Länge 7° 54′ 00″;

d) Nördliche Breite 54° 10′ 17″;
Östliche Länge 7° 53′ 37″;

e) Nördliche Breite 54° 10′ 44″;
Östliche Länge 7° 53′ 26″.

Deutschland darf weder diese Befestigungen noch diese militärischen Anlagen wiedererrichten, auch nicht diese Häfen wiederanlegen oder irgendein entsprechendes Werk künftig herstellen.

Abschnitt XIV.

Rußland und russische Staaten.

Artikel 116.

Deutschland erkennt die Unabhängigkeit aller Gebiete, die am 1. August 1914 zum ehemaligen russischen Reiche gehörten, an und verpflichtet sich, diese Unabhängigkeit als dauernd und unantastbar zu achten.

Gemäß den Bestimmungen der Artikel 259 und 292 Teil IX (Finanzielle Bestimmungen) und Teil X (Wirtschaftliche Bestimmungen) des gegenwärtigen Vertrags erkennt Deutschland endgültig die Aufhebung der Verträge von Brest-Litowsk sowie aller anderen Verträge, Vereinbarungen und Übereinkommen an, die es mit der maximalistischen Regierung in Rußland abgeschlossen hat.

Les Puissances alliées et associées réservent expressément les droits de la Russie à obtenir de l'Allemagne toutes restitutions et réparations basées sur les principes du présent Traité.

Article 117.

L'Allemagne s'engage à reconnaître la pleine valeur de tous les traités ou arrangements que les Puissances alliées et associées passeraient avec les États qui se sont constitués ou se constitueront sur tout ou partie des territoires de l'ancien Empire de Russie, tel qu'il existait au 1er août 1914, et à reconnaître les frontières de ces États, telles qu'elles seront ainsi fixées.

The Allied and Associated Powers formally reserve the rights of Russia to obtain from Germany restitution and reparation based on the principles of the present Treaty.

Article 117.

Germany undertakes to recognize the full force of all treaties or agreements which may be entered into by the Allied and Associated Powers with States now existing or coming into existence in future in the whole or part of the former Empire of Russia as it existed on August 1, 1914, and to recognize the frontiers of any such States as determined therein.

Yale Law School
Lillian Goldman Law Library
in memory of Sol Goldman
The Avalon Project Documents in Law, History and Diplomacy
Search Avalon
Su

Avalon Home | Document Collections | Ancient 4000bce - 399 | Medieval 400 - 1399 | 15th Century 1400 - 1499 | 16th Century 1500 - 1599 | 17th Century 1600 - 1699 | 18th Century 1700 - 1799 | 19th Century 1800 - 1899 | 20th Century 1900 - 1999 | 21st Century 2000 -

German-Russian Agreement; April 16, 1922 (Treaty of Rapallo)

Art 1 | Art 2 | Art 3 | Art 4 | Art 5 | Art 6
See Also : Supplement to the Agreement

The German Government, represented by Dr Walther Rathenau, Minister of State, and the Government of the Russian Socialist Federal Soviet Republic, represented by M. Tchitcherin, People's Commissary, have agreed upon the following provisions:

Article 1

The two Governments are agreed that the arrangements arrived at between the German Reich and the Russian Socialist Federal Soviet Republic, with regard to questions dating from the period of war between Germany and Russia, shall be definitely settled upon the following basis:

[a] The German Reich and the Russian Socialist Federal Soviet Republic mutually agree to waive their claims for compensation for expenditure incurred on account of the war, and also for war damages, that is to say, any damages which may have been suffered by them and by their nationals in war zones on account of military measures, including all requisitions in enemy country. Both Parties likewise agree to forego compensation for any civilian damages, which may have been suffered by the nationals of the one Party on account of so-called exceptional war measures or on account of emergency measures carried out by the other Party.

[b] Legal relations in public and private matters arising out of the state of war, including the question of the treatment of trading vessels which have fallen into the hands of either Party, shall be settled on a basis of reciprocity.

[c] Germany and Russia mutually agree to waive their claims for compensation for expenditure incurred by either party on behalf of prisoners of war. Furthermore the German Government agrees to forego compensation within regard to the expenditure incurred by it on behalf of members of the Red Army interned in Germany. The Russian Government agrees to forego the restitution of the proceeds of the sale carried out in Germany of the army stores brought into Germany by the interned members of the Red Army mentioned above.

Article 2

Germany waives all claims against Russia which may have arisen through the application, up to the present, of the laws and measures of the Russian Socialist Federal Soviet Republic to German nationals or their private rights and the rights of the German Reich and states, and also claims which may have arisen owing to any other measures taken by the Russian Socialist Federal Soviet Republic or by their agents against German nationals or the private rights, on condition that the government of the Russian Socialist Federal Soviet Republic does not satisfy claims for compensation of a similar nature made by a third Party.

Article 3

Diplomatic and consular relations between the German Reich and the Russian Socialist Federal Soviet Republic shall be resumed immediately. The conditions for the admission of the Consuls of both Parties shall be determined by means of a special agreement.

Article 4

Both Governments have furthermore agreed that the establishment of the legal status of those nationals of the one Party, which live within the territory of the other Party, and the general regulation of mutual, commercial and economic relations, shall be effected on the principle of the most favoured nation. This principle shall, however, not apply to the privileges and facilities which the Russian Socialist Federal Soviet Republic may grant to a Soviet Republic or to any State which in the past formed part of the former Russian Empire.

Article 5

The two Governments shall co-operate in a spirit of mutual goodwill in meeting the economic needs of both countries. In the event of a fundamental settlement of the above question on an international basis, an exchange of opinions shall previously take place between the two Governments. The German Government, having lately been informed of the proposed agreements of private firms, declares its readiness to give all possible support to these arrangements and to facilitate their being carried into effect.

Article 6

Articles 1[b] and 4 of this Agreement shall come into force on the day of ratification, and the remaining provisions shall come into force immediately.

Original text done in duplicate at Rapallo on April 16, 1922

Signed: Rathenau

Signed: Tchitcherin

Avalon Home | Document Collections | Ancient 4000bce - 399 | Medieval 400 - 1399 | 15th Century 1400 - 1499 | 16th Century 1500 - 1599 | 17th Century 1600 - 1699 | 18th Century 1700 - 1799 | 19th Century 1800 - 1899 | 20th Century 1900 - 1999 | 21st Century 2000 -

Letter to the Ambassador of Germany in Bucharest concerning the Elmar Brok case

by Radu Golban, Paul Iuriea

To the attention of Mr. Werner Hans Lauk, Ambassador of the Federal Republic of Germany in Bucharest

Dear Mr. Ambassador,

"We would like to present to you in the following document the opinions and the demands of Romanian citizens, of European citizens with a Romanian nationality, which are protesting today in order to resent Germany's policy towards Romania and Romanians, as it had been recently expressed in the most disgusting manner by the MEP and CDU leader Mr. Elmar Brok.

We are shocked, worried and frightened by the increasingly aggressive and arrogant policy of the German government concerning discrimination of Romanians and Romania's deprivation of rights within the EU. The offending declaration of German MEP Elmar Brok, concerning fingerprinting Romanians, a declaration which was not explicitly and convincingly denounced by the German authorities, is not an individual point of view. It is confirmed and materialized by measures of the German government regarding the establishment of committees whose single purpose is to confine Romanians' free movement within the EU. It is, also, coherent with other political attitudes from Germany by which Romanians are described as being Europe's most corrupted citizens, insufficiently prepared for European integration and incapable of self-government at national level.

These initiatives are affected by the virus of a dangerous ideology which marked German history and which opposed "superior races" to "inferior races", as well as Europe's "rich" to Europe's "poor", in order to justify placing the so-called inferior people under the leadership of the superior ones and condemning the poor to austerity. This virus has mortally contaminated in recent history the whole continent.

Fingerprinting immigrants is a monstrosity also promoted by the Second and the Third Reich, for the purpose of mapping genetic descendants of the "superior race". It is unacceptable that Mr. Elmar Brok, the head of the European Parliament Foreign Affairs committee, resumes these old and shameful Nazi projects in the 2014 EU. The more so as Romanians are European citizens and, as a consequence, they are not emigrants wherever they decide to settle within the EU.

If the ghost of Romanian's "poverty" still haunts German minds, then the German nation should better remember that poverty is increasing all over Europe as a result of the austerity imposed by Berlin, that German welfare was achieved not only by the "peaceful labour" of German citizens, but also by cancelling German war debts towards the "poor" whose "migration" it now condemns, and as well as by their forced placement in industrial underdevelopment and thus in dependence towards German imported goods. Germany now affords to offer morality lessons to Romania,

while it still has a debt of 19 billion euros which was not paid to the Romanian state and forgetting that German reunification was helped by Romanian money as well.

The profoundly chauvinistic declaration of Mr. Brok urges for breaching the European treaties and instigating to a violation of the principle concerning the free movement of people. Additionally, mass fingerprinting is an infringement upon human rights and "is incompatible with human dignity", as the very Constitutional Court of Germany states. It is just another example of German policy regarding the refusal to recognize Romania's status as an EU member state with full rights. Other such examples are: blocking Romania's accession to the Schengen convention; preservation and abusive application of the Control and Verification Mechanism in the field of justice (CVM); excessive limitation of EU budget allocations for Romania; excluding Romanians from getting relevant EU top positions; putting pressure in fields which are outside of EU competence and acquis by using European institutions.

While it condemns Romanian corruption, Germany is the main corruption exporter to Romania (German businessmen which are offering bribes in Romania are never prosecuted or punished in Germany.) While it criticizes the faults of rule of law in Romania, Germany violates all international treaties involved in relation with Romania. While it blames the weakness of the Romanian democracy, Germany tries to re-habilitate and re-legitimize Nazism, imposing Romania the acceptance of the Nazi policy. (We recall personal interventions of Angela Merkel in order to "retrocede", by violating peace treaties, the properties confiscated from Nazi organizations active in Transylvania during the Second World War to their declared successors, as well as declarations by which German diplomacy confirmed the effects of the Ribbentrop-Molotov Pact – denounced by the USSR but not by Germany – suggesting that the unionist aspirations of some citizens from the Republic of Moldova would be rather damaging than helping for this country's accession to the EU). That is why we are asking where does Germany find the authority to speak about the rule of law and give morality lessons in Romania?

Taking into account the above mentioned facts, we demand Germany to firmly denounce Mr. Elmar Brok's position and, at the same time, to make sure that in the future it will apply with good faith the European treaties in relation to Romania. To this end, we demand the immediate lifting of German objections related to Romania's accession to the Schengen convention, as well as cancelling support for all control procedures to which Romania is subject and which are not similarly applied to all other EU member states.

We also demand that the German delegation to the EPP removes its political support for MEP Elmar Brok's office of Foreign Affairs Committee chairman.

We demand that Mr. Ambassador Werner Hans Lauk stop launching criticisms in mass media and formulating political "instructions" towards Romanian authorities and instead that he communicates through the proper diplomatic channels and procedures provided by international treaties in force.

Should these demands not be addressed, we will demand that Romanian authorities raise the issue of a German violation of European treaties in relation to Romania to competent European institutions, including the European Court of Justice.

On behalf of people participating to this protest: Radu Golban, Paul Iuriea"

NOTE:
Representatives of the associations "Organizatia Romana Drepturile Omului" ("Romanian Organization for Human Rights") and "Vama-Verde" ("Green Customs"), Radu Golban and Paul Iuriea, initiators of the Monday protest at the German embassy in Bucharest, have presented to the Embassy the abovementioned letter against MEP Elmar Brok, who requested that immigrants are fingerprinted.

(Published of Monday, 13 January 2014 in cotidianul.ro)

LINKURI UTILE

Notele Politice – A. Marghiloman

http://carti.itarea.org/carti/Autori%20Romani/Marghiloman%20Alexandru/note%20politice.pdf

Armistitiu de la Compiegne

http://www.servicehistorique.sga.defense.gouv.fr/IMG/pdf/Armistice_1918.pdf

Tratatul de la Versailles – At. 116

http://alex.onb.ac.at/cgi-content/alex?aid=dra&datum=1919&size=45&page=1092

Tratatul de la Rapallo

http://avalon.law.yale.edu/20th_century/rapallo_001.asp#art2

IIC Bratianu – si Tratatul de la Rapallo

http://books.google.at/books?id=siuV-6dosWwC&pg=PA82&lpg=PA82&dq=rapallo+vertrag+R%C3%BCcknahme+Rum%C3%A4nien&source=bl&ots=Ucf8vOemHf&sig=op2-K__HkB-LFoa1cBfl5xgHMYo&hl=de&ei=SWZZTdjuHcSdOqLroakF&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CBcQ6AEwAA#v=snippet&q=Bratianu&f=false

Ernst Jäckh

http://www.columbia.edu/cu/lweb/eresources/archives/rbml/Jackh/

Tezaurul Romaniei de La Moscova de Andreea Tutunaru

http://de.scribd.com/doc/128701886/48980343-Tezaurul-Romaniei-de-La-Moscova-de-Andreea-Tutunaru